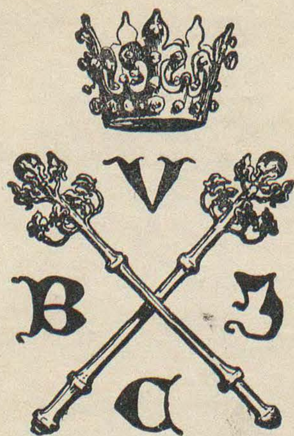

B V J D
BIBLIOTHECA
UNIV. IAGELL.
CRACOVIENSIS

ŁATWY SPOSOB
NAUCZENIA SIĘ
PO
ROSSYISKU
Y
PO
POLSKU
CZYTAC Y PISAC

w Rożnych odmianach liter, tak Druku, iako też i ſkoropisu, z Przydaniem Rozmow, wierszow, anekdótow, Liśtow, liczb, Arabſkich Rzymſkich, Ruſkich, i ſłow pod Alfabetem co potrzebnieyszych.

A

UŻYWANYCH NAYCZĘŚCIEY

15960

W WARSZAWIE.

30

w Drukarni P. ZAWADZKIEGO
Nakładem i Kosztem
Roku 1795.

Nihil obest, quominus typis in publicum prodeat Vars: 24. April: 1795. J. B. Albertrandi S. Theol: & S. S. Can: Doctor Praep Regiae insignis Colleg: Vars: Canonicus Metrop: Gnesn: Regius Biblioth. Vicarii Offic. Varsav. Locum tenens Ord: S. S. E.

DO CZYTELNIKA.

Wiemy iak iest ięzyk Rossyiski dla nas Polakow potrzebny; podaię łatwy sposob do onego nabycia, nie gardź więc moią przysługą, ale ią przyim z tym sercem, z iakim ci ią poświęca się.

F. J. Makulski

Litery które na tey karcie są wyrażone nie używaią ſię nigdzie więcey, iak w kſięgach Cerkiewnych, i dla tego Cerkiewnemi zowią ſię.

Буквы или Писмена.

А Б В Г Д Є Ж Ѕ З И
І К Л М Н О П Р С Т
Ѹ Ф Х Ѿ Ц Ч Ш Щ Ъ
Ы Ь Ѣ Ю Ꙗ Ѻ Ѧ Ѡ
Ѯ Ѱ Ѳ Ѵ.

Abecadło Cerkiewne mnieysze

а б в г д є ж ѕ з и ї к л
м н о п р с т ꙋ оу ф х ѿ
ц ч ш щ ъ ы ь ѣ є ю ꙗ ѡ
ѧ ѻ ѯ ѱ ѳ ѵ.

Poznawſzy litery takowe, przyſtąpmy do Cywilnych, którem rownież drukuią ſię inne pisma, wyiąwszy Cerkiewne. Poznanie pisma takowego, ieſt tym użytecznieysze, że ſię i powszechnie używa, i nie ma tytłów w sobie żadnych, a których pełno ieſt w kſięgach Cerkiewnych, gdzie trzy litery szczegulnie piszą ſię częſtokroć za ſłowo z liter kilku ſkładaiące ſię. —

W alfabecie tym Sztackim iak go zowią, mniéy ieſt liter, poniewaž mniey potrzebne wyrzucaią ſię.

Abecadło większe druku

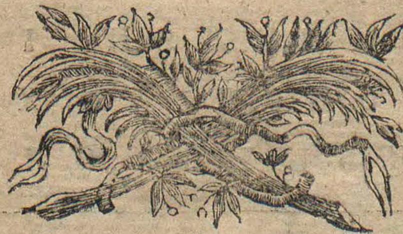
печать граж данская.	имена буквъ Imiona liter.	Co znaczą po Polsku.
А	Az	A
Б	Buki	B
В	Wiede	W
Г	Hłahol	H
Д	Dobro	D
Е	Est	E
Ж	żywiete	ż
З	Zemla	Z
И	i	I
І	Iże	Y
К	Kako	K
Л	Lude	L

М	Myślete	M
Н	Nasz	N
О	On	O
П	Pokoy	P
Р	Rcy	R
С	Słowo	S
Т	Twerdo	T
У	Uk	U
Ф	Fert	F
Х	Chir	Ch
Ц	Cy	C
Ч	Czer	Cz
Ш	Sza	Sz
Щ	Szcza	Szcz
Ъ	Jor	Końcowe twarde.
Ы	Jory	Y
Ь	Jer	końcowe lub ſrzod: mięk:
Ѣ	Jat	ie
Ю	Ju	Iu
Я	Ja	Ja
Ѳ	Tſtyta	Tſ th
Ѵ	Jżyca	Y w Greckim

Wyrażone tu litery, są oznaczone ich nazwiſkami w Ruſkim języku, z przyłączeniem znaczenia onych w Polſkim, a to celem łatwieyſzego rozpoznania tychże.

Tłómaczenie o literze każdey, kiedy ſię piſać zwykła? co znaczy? ile razy przyimuie na ſiebie odmiany położy ſię na końcu Alfabetu.

Alfabet początkowy większy

А Б В Г Д Е Ж З И І

К Л М Н О П Р С Т У

Ф Х Ц Ч Ш Щ Ъ Ы Ь

Э Ѣ Ю Я Ѳ Ѵ.

Alfabet początkowy mnieyszy

А Б В Г Д Е Ж З И Й І К Л

М Н О П Р С Т У Ф Х Ц Ч

Ш Щ Ъ Ы Ь Ѣ Э Ю Я Ѳ Ѵ.

а б в г д е ж з и й ї к л м

н о п р с т у ф х ц ч ш щ

ъ ы ь ѣ э ю я ѳ ѵ.

Charakter Polityczny większy używany w pisaniu.

А Б В Г Д Е

Ж З И І К Л

М Н О П Р

С Т У Ф Х Ц

Ч Ш Щ Ъ Ы

Ь Ѣ Ю Я Ѳ Ѵ.

Charakter mnieyszy, iakim piſanie naśladuie ſię w druku.

А Б В Г Д Д Є Ж З И Й Ј

К Л М Н О П Р С Т У Ф Х

Ц Ч Ш Щ Ъ Ы Ь Ѣ Э Ю Я Ѳ Ѵ.

А а в б б в п г г д д ∂ е ж

Ж Ж Ж з з и й и і k к и л

л м н о п п р р р с т т т ф

у у ф х ц ч ч ш щ ъ ъ ъ ы ы ь

в ѣ ѣ э ю ю я ѳ ѵ.

Alfabet używany w pisaniu, zwany ſkoropis, to ieſt, prędkie pisanie.

Chcący czytać z łatwością piſma Roſsyiſkie, wszyſtkie te litery kilkakrotnie a zawsze odmienniey piſzące ſię, nie które pamiętać na pamięć powinien, gdyż inaczey, trudność w czytaniu znalazłby.

Tłumaczenie co która litera znaczy w Polskim pisaniu.

А	а	а	—	—		—	a
Б	б	в	б	б		—	b
В	В	в	п	п	в	—	w
Г	г	г	—	—		—	h
Д	Д	д	∂	д	д	д	∂
Є	е	е	—	—		—	e
Ж	ж	ж	ж	ж	ж		ż
Ѕ	ѕ	S	ѕ	—		—	ź
З	з	з	з	з		—	z
И	и	й	и	и		—	i
Ј	ї	ї	—	—		—	y
К	к	и	k	k	к		k
Л	л	л	л	—		—	l
М	М	м	м	—		—	m

Н	Н	н	н		—	n
О	о	о	—	—	—	o
П	п	п	п	—	—	p
Р	Р	р	р	р	—	r
С	с	С	с	—	—	s
Т	Т	т	т	т	т	t
У	у	у	у		—	u
Ф	ф	—	—		—	f
Х	х	Х	х	—	—	ch
Ц	ц	ц		—	—	c
Ч	ч	ч	ч		—	cz
Ш	ш	ш		—	—	sz
Щ	щ	щ		—	—	szcz
Ъ	ъ	ъ	ъ	ъ	—	końcowe
Ы	ы	ы	ы		—	y
Ь	ь	ь	ь	—	—	miękczące
Ѣ	ѣ	ѣ	ѣ	—	—	ie
Э	э		—	—	—	ie
Ю.	ю.	Ю.	ю.		—	iu
Я.	я.	я.	Я.	я	—	ia
Θ.	θ.	—		—	—	ft th
Ѵ.	ѵ.	Ѵ.	ѵ.	—	—	y

TŁOMACZENIE LITER

Każdy ięzyk ma ſwoie osobliwości ſzczegulne. Znayduią ſię te i w ięzyku Ruſkim, z tą atoli różnicą: że co Francuz czasem na wyrażenie ſłowa w wymawianiu, brzmiącego w czterech literach, używa oſiem, np: *beaucoup* piſze, a mowi *boku*, co my Polacy chcąc np: napisać *ſzczetczyk* Rachmiſtrz, piszemy wyrażaiąc z Moſkiewſkiego na Polſkie, liter dzieſięćto Moſkal wyraża w literach sze, ściu, gdyż jor końcowe nie liczy ſię (iak ſię niżey okaże) *Щетчикъ*. Y w tym podobnych literach, z których o każdey, w którey co będzie odmiennego od spoſobu pisania naſzego, namienię.

Ѕ zieło czyli ź w ſkoropiſie nieużywa ſię, gdyż po *з* zemla, przydawszy *ь* jer miękczący, brzmieć będzie iak ź.

И и używa ſię, iak nasze i. a czasem iak y. np: *лишь* byle *кидаю* rzu-

rzucam, ciſkam, *i* jż dwoma kropkami brzmi iak nasze y. piſze ſię zaś zawſze *in ſubſtantivis* czyli rzeczownikach, ieżeli po nim naſtępuie iaki *vocalis* czyli ſamogłoſka: np: *усердіе*, *пристрастіе*, affekt, przywiązanie. *Разсмотреніе*, baczenie, tudzież w imionach pochodzących z Łacińſkiego; np: *Діаволъ*. Diaboł. *іюнъ*. *Junius*. Czerwiec, *Типографіа*. Drukarnia.

Й z akcentem piſze ſię w ten czas, kiedy ſię łącznie z drugim *vocalesem* wymawia, iak np: w Polſkim y. day. *дай*. pokoy, *покой*, *не замай*.

Ł. w Moſkiewſkim ięzyku ani g. nie ma, lecz za g zawſze używa ſię *г*. h. a za ł. l. *л*. a to: ieżeli po *л*. naſtępuie; a: e. o. u. albo kładzie ſię *ъ* jor twarde, wymawia ſię, jak ł. *np*: *лодка*. łodka, *хохолъ*. czub. *челнъ* czółn tudźież, ieżeli Po *л* naſtępuie *consona* współgłoſka, np: *долголи*. dopókiż? okażuie ſię tu w tym ſłowie widocznie że litera *л* raz uchodzi za ł a drugi raz za l brzmi zaś iak

iak l w ten czas, gdy po niey naſtępuia *и* *np*: *ли*. li, *я ю ѣ і ь* jer miętkie *np*: *иль* czyli *удовольствую* Czynię zadosyć. *въ тѣлѣ* w ciele, *доля* dola, *люблю* kocham, lubię.

Х. *chir*. piſze ſię w ten czas gdy my Polacy używamy ch. gdyż zamyka w sobie te dwie litery. np: *хрупокъ*, kruchy.

Ч Czer używa ſię za cz. np: *прячу* kryię co, poprzątam, *точка* kreſka.

Ш sza, zawiéra w sobie sz, i Przyłącza ſię *ad vocalem* czyli do samogłoſki, lub piſze ſię i sama np: Szuba *Шуба*, błazen, trefniś, *шутъ*, *бабушка*, *повитушка*, Baba przy rodzeniu, czyli akuſzerka.

Щ. zawiéra w ſobie szcz. *np*: *женщина* białogłowa, *Прапорщикъ*. Chorązy.

Ъ. pisze ſię zawsze iak tylko ſłowo kończy ſię na konſonę, czyli wſpółgłoſkę, twardą, np: *Дочъ*. córka, *Бургомистръ*, Burmiſtrz, *платокъ* chuſtka, chuſta, &c. i nigdy bez tey litery acz ſama z ſiebie nic nie znaczy, nie obeydzie ſię. *Ъ* jer

Ь. jer małe czyli miętkie, pisze ſię po konsonach we śrzodku i na końcu, ieżeli ie chcemy wyrazić miętko *np*: *здѣсь*. tu. *пусть*, bądź. *толькобъ* byle, wymawia ſię tolkob.

Ы wymawia ſię iak nasze y. *ypsylon*. pisze ſię zaś *in adiectivis* w przymiotnikach, ieżeli po y. ma naſtępować *й* *np*: *Совершенный*, doſkonały *израдный*, grzeczny *придпорный* Dworzanin, w liczbie zaś mnogiey *ї* *np*. *слози двописменїи*. i w liczbie mnogiey *in generibus fœmininis* *np*: *молитвы*, modlitwy.

Ѣ. ѣ. Jat, gdzie my używamy ie. *np*. *издѣпаюсь надъ кѣмъ*, i zdziewaiuś nad kiem, łudzę kogo. *душегрѣйка* kurtka *duszehrieyka*. *мѣдь запрудная* mosiądz .

Ю. Ju gdzie my używamy złącznie iu, *np*. *умерщпляю*. martwię ſię, *гломаю*. Zyſkam.

Я. Ja. piſze ſię gdzie my złącznie wyrazaiąc: używamy ja *np*: *дыня*. dynia, malon, *касїя*, Lawenda, *уольная нить*. Lina.

Ѳ tſt-

Ѳ tſtyta używa ſię tam gdzie Łacinnicy piſzą th osobliwie w Greckich imionach, *np*: *Аѳтини*. *Athenæ*, Ateny.

Оу. co w Cerkiewnych kſięgach piſze ſię na początku za miaſt *У*. gdy ſię ſłowo od y zaczyna; w ſkoropiſie politycznym mieysca nie znayduie dla ſiebie.

Ѿ ot. ròwnież ſię nie mieści, gdyż to wyraża ſię przez dwie litery *о*. i *т*. i tak *np*: *отъ теня* odemnie.

Ѯ. xy. także nie używa ſię, lecz zamiaſt x. czyli xy. piſże ſię ks. *np*: *Ксенократъ* Xenokrat.

Ѱ psałom podobnież, lecz piſze ſię ps.

Азбука Польская Печатная.

A B C D E F G H I K L Ł M

N O P Q R S T U W X Y Z

Азбука меньшая.

a ą b c ć d e ę f g h i k l ł m n

ń o p q r s ś t u w x y z ź ż.

Азбука скорописная.

A B C D E F
G H I K L Ł
M N O P Q
R S T U V
W X Y Z.

Азбука меньшая скорописная.

A Ą B C D E Ę F G H I
K L Ł M N O P Q R S T
U V W X Y Z.

A a ą b c ć d e ę ſ g h i k
l ł m n ń o p q r ſ s ś t u
v w x y z ź ż

Tłómaczenie Liter.

Moſkale liter ą. i ę nie maią, ale używaią na ich mieysce a. i e. dodaiąc n. Litera g. również nie znayduie ſię w Językn Roſſyiſkim, g albowiem zaſtępuie mieysce litera *Г.* h. *np.* Generał. *Генералъ.* Q. Łacińſkie nie znayduie ſię.

Liter zmiękczonych ć. ń. ś. nie maią lecz chcąc ie wyrazić dodaią *Ь.* jer miętki *np.* *Ни здѣсь.* ani tu.

Tam gdzie my Polacy używamy i. małe, piszą Moſkale *и.* gdzie zaś y. ypſylon, oni używaią różnie, raz *i.* drugi raz *ы.* Litery ł. również nie maią, lecz tylko *л.* znaczy l. i ł. a to za położeniem po niey *ъ.* jor będzie ł. Miętkie zaś l. ieżeli *ь.* albo *я.* *ю:* *ѣ.* naſtępuią.

Naſze X. również nie potrzebne prócz Xiąg Cerkiewnych, gdyż zamiaſt X. *ѯ.* piszą ks. *кс.*

Reszta liter używa ſię iak w Polſkim.

Tako-

Takowe tędy iak tylko można było naykrociey zebrawszy dla chcących po Rossyisku czytać i pisać obiaśnienia, należy mi i dla dzieci okazać, iakim sposobem idzie składanie liter, czyli sylabizowanie, daley położyć dla wprawienia się w czytanie, modlitwy, a nakońcu niektore ieszcze co potrzebnieysze dla wiadomości każdego rzeczy.

Слози двописменнїи.

Ба ва га да жа за ка ла ма на
па ра са та фа ха ца ша ща.
Бе ве ге де же зе ке ле ме не
пе ре се те фе хе це че ше ще.
Би ви ги ди жи зи ки ли ми ни
пи ри си ти фи хи ци чи ши щи.
Бї вї гї дї жї зї кї лї мї нї пї рї
сї тї фї хї цї шї щї.
Бо во го до жо зо ко ло мо но по
ро со то фо хо цо чо шо що.

Skład z dwóch liter Ross:

Ba wa ha da ża za ka la ma na pa
ra sa ta fa cha ca cza sza szcza.
Be we he de że ze ke le me ne pe
re se te fe che ce cze sze szcze.
Bi wi hi di żi zi ki li mi ni pi ri
si ti fi chi ci czi szi szczi.
By wy hy dy ży zy ky ły my ny
py ry sy ty fy chy cy czy szy szczy.
Bo wo ho do żo zo ko ło mo no po
ro so to fo cho co czo szo szczo.

Бу ву гу ду жу зу ку лу му ну
пу ру су шу фу ху цу чу шу щу.
Бѣ вѣ гѣ дѣ жѣ зѣ кѣ лѣ мѣ нѣ пѣ
рѣ сѣ шѣ фѣ хѣ цѣ чѣ шѣ щѣ.
Бю вю гю дю жю зю кю лю мю ню
пю рю сю шю фю хю цю шю щю.
Бя вя гя дя жя зя кя ля мя ня пя
ря ся шя фя хя ця чя шя щя.

Слози Триписменнїи.

Бля вля гля для жля зля кля лля
мля нля пля рля сля шля фля хля
цля чля шля щля.
Бра вра гра дра жра зра кра лра
мра нра пра рра сра шра фра хра
цра чра шра щра.
Тма мна здо шло гдѣ кшо чшу
Мню слю адь ядь шаю нью шля.

Bu wu du żu zu ku lu mu nu pu
ru su tu fu chu cu czu szu szczu.
Bie wie hie die żie zie kie lie mie nie
pie rie ſie tie fie chie cie czie ſzie ſzczie.
Biu wiu hiu diu żiu ziu kiu liu
miu piu riu ſiu tiu fiu chiu ciu
cziu sziu szcziu.
Bia wia dia żia zia kia lia
mia nia pia ria sia tia fia
chia cia czia szia szczia.

Składy z trzech liter, czyli ſylaby.

Blia wlia hlia dlia żlia zlia klia
łlia mlia nlia plia rlia slia tlia flia
chlia cłia czlia szlia szczlia.
Bra wra hra dra żra zra kra lra
mra nra pra rra sra tra fra chra
cra czra szra szczra.
Tma mna zda tło hdie kto cztu
mniu cliu ad iad tliu niu tlia.

Молитвы утренния.

Яже должно естъ отроча востав отъ сна Богу благочество воздати.

Первѣе убо да знаменаетсю крестомъ, кланяяся и глаголя.

Во и-мя-От-ца, ✝ и Си-на ✝ и свя-та-го ✝ Ду-ха А-минъ.

Таже Молытву Мытареву.

Бо-же ми-ло-стивъ бу-ди мнѣ грѣ-шно-му.

Посемъ глаголетъ.

Сла-ва Бо-гу Е-ди-но-му, во Трой-цѣ свя-тѣи сла-ви-мо-му От-цу, и Си-ну, и Свя-то-му Ду-ху, ны-нѣ, и при-сно и во вѣ-ки вѣ-ковъ а-минъ,

го-

MODLITWY PORANNE

Które powinno ieſt dziecie wſtawszy ze snu BOGU z uszanowaniem złożyć.

Nayprzod tedy, ma ſię Krzyżem naznaczyć kłaniaiąc ſię. i mowiąc.

W i-mie, Oy-ca, ✝ i Sy-na, ✝ i Du-cha ✝ Swię-tego. A-men

Potym Modlitwę Celnika

Boże! bądź mi-ło-ściw mnie grze-szne-mu.

Potym niech mówi.

Chwa-ła Bo-gu, ie-dy-nemu w Troy-cy Swię-tey wiel-bio-nemu Oy-cu, Sy-nó-wi, i Swię-te-mu Du-cho-wi, te-raz i za-wſze, i na-wieki, wie-ków, A-men

Pa-

Го-спо-ди Іи-су-се Хри-сте, Си-не Бо-жїй, мо-липвъ ра ди пре-чи-сшы-я шво-еа Ма-ше-ре, и всѣхъ Свя-шихъ по-ми-луй насъ А-минъ.

Сла-ва ше-би Бо-же нашъ, сла-ва ше-би.

Царю не-бе-сный, у-шѣши-ше-лю, ду-ше и-сши-ны, и-же ве-здѣ сый и вся и спол-ня-яй, со кро-ви-ще бло-го-сла-вен-нихъ, ижи-зни по-да-ше-лю, прїй-ди и все-ли-ся въ ны и очисши отъ всякїя сквер-ны, и спа-си ду-шы на-шя.

Свя-шый Бо-же, Свя-шый Крѣ-пкїй, Свя-шый без-смер-шный, по-ми-луй насъ. *Трижды*

Сла-ва Ош-цу, и Си-ну, и свя-шо-му Ду-ху. и ны-нѣ, и при-сно, и во вѣ-ки вѣ-ковъ А-минъ.

Пре-свя-ша-я Трой-це по-ми-луй насъ. Го-спо-ди о-чи-сши грѣ-хи на-шя, вла-ди-ко про-сши без-за-ко-нї-я на-шя: Свя-шый про-свѣши и и-сцѣ-ли не-мо-щи на-шя и-ме-не шво-ѣ-го ра-ди.

гос-

Pa-nie, Je-zu Chry-ſte, Sy-nu Bo-ży przez przy-czy-nę Nay-czy-ſtszey Ma-tki two-iey, i wszy-ſtkich świę tych, Zmi-łuy ſię nad-na-mi. A.

Chwała tobie Boże nasz, Chwała tobie.

Kro-lu nie-bie-ſki, po-cie-ſzy-cie-lu! Du-chu pra-wdzi-wy, któ rys ieſt wszę-dy, i wszy-ſtko na-peł-niaſz, ſkar-bni-co łaſk, i da-wco ży-wo-ta, racz przyiść i mie-szkać z na-mi, oczyść nas od zma-zy, i zbaw do-broci ie-dy-na, du-ſze na-ſze.

Swię-ty Bo-że, Swię-ty mo-cny, Swię-ty nie-śmier-tel-ny, zmi-łuy ſię nad na-mi. *trzy razy*

Chwa-ła Oy-cu i Sy-no-wi, i Du-cho-wi świę-te-mu, te-raz i za-wſze, i na-wie-ki wie-ków A-men.

Prze-nay-świę-tsza Troy-co zmi-łuy ſię nad na-mi. Pa-nie o-czyść grze-chy na-ſze. Pa-nie od-puść nie-pra-wo-ści na-ſzę, Swię-ty, racz nas na-wie-dzić, i zle-czyć dla Imie-nia two-iego, nie-mo-cy na-ſze.

Pa-

Господи помилуй *Трижды*.
Слава и нинѣ;

Отп-че нашъ и-же е-си на не-бе-сѣхъ да свя-тит-ся и-мя тво-е, да прій-дешъ Цар-ствї-е тв-ое, да бу-детъ во-ля тво-я, я-ко на не-бе-си, и на зе мли. Хлѣбъ нашъ на-су-щный даждь намъ днесь, и о-ста-ви намъ дол-ги на-шя, я-ко-же и мы о-ста-вля-емъ Дол-жни-комъ на-шымъ: и не вве-ди насъ во и-ску-ше-нї-е но и зба-ви насъ отъ лу-ка-ва-го. Я-ко-тво-е е-сть Цар-ство и си-ла, и сла-ва, во вѣ-ки; А-минъ.

Къ Пресвятѣй Богородицѣ Архангелское Цилованіе.

Богородице диво радуйся, благодатная Маріе, Господъ съ тобою, благословена ты въ женахъ, и благословенъ плодъ Чрева твоего, яко Спаса родила Еси душъ нашихъ. *Слава:*

Panie zmiłuy się. 3. razy. Chwała teraz i zawſze &c.

Oy-cze nasz, ktoryś ieſt w nie-bie-ſiech, święć się I-mie two-ie, bądź wo-la two-ia ia-ko w nie-bie tak i na zie-mi, chle-ba na-sze-go po-wsze-dnie-go day nam dzi-ſiay, i od-puść nam wi-ny nasze, ia-ko i my od-pu-ſzcza-my na-szym wi no-way-com, i nie wodź nas na po-ku-sze-nie, a-le nas zbaw ode złe-go, al-bo-wiem two-ie ieſt Kró-le-wſtwo, i moc i chwa-ła na wie-ki, wie-kow, Amen.

Do przenayświętszey Bogarodzicy Panny, pozdrowienie Anielſkie.

Bądź pozdrowiona Bogarodzico Panno! pełna łaſki Marya, Pan z tobą. Błogoſławionaś ty między niewiaſtami, i błogoſławion owoc żywota twego albowiem ty porodziłaś zbawiciela dusz naszych. Chwała Oycu; Pod-

Подъ твое благоутробіе, прибѣгаемъ Богородице диво моленія наша не презри во обстояніи но отъ бѣдъ и збави насъ, Едина Чистая! Едына и Благословенная.

СУМБОЛЪ.

Православныя вѣры.

Вѣрую во единаго Бога, Отца вседержителя. Творца Небу и земли, видимымъ же и невидимымъ, И во единаго Господа Іисуса Христа, Сина Божія, единороднаго иже отъ Отца рожденнаго прежде всѣхъ вѣкъ. Свѣта отъ свѣта, Бога истинна, отъ Бога истина, рожденна несотворенна единосущна. Отцу, имже вся быша. Нас дѣля Человѣкъ, и нашего ради спасенія, сошедшаго съ небесъ, и воплотившагося отъ Духа свята, и Маріи Дѣвы, и вочеловѣчьшася. Распятаго же за ны при Понтійстѣмъ Пилатѣ, и страдавша, и погребена, и воскрешаго въ третій день по писаніем. И

Pod twoią obronę uciekamy się BOGARODZICO! nieracz gardzić prożbami naszemi w utrapieniach, ale od wszystkich dolegliwości racz nas wybawić, o nayczystsza! i naybłogosławieńsza.

SKŁAD WIARY

Prawdziwey.

Wierzę w iednego BOGA OYCA wszechmogącego Stworzyciela Nieba i Ziemi, wszystkich, rzeczy widomych, i niewidomych, i w iednego Pana JEZUSA CHRYSTUSA SYNA BOŻEGO iednorodzonego, który się rodzi z OYCA przed wieki, światłość z światłości. BOGA prawdziwego z BOGA prawdziwego, rodzonego, a nie stworzonego, wspoł istotnego OYCU, przez którego wszystko się stało. Który dla nas stał się Człowiekiem, i dla naszego zbawienia zstąpił z Nieba, i wcielił się z Ducha Swiętego, i Narodził się z Maryi Dziewice. Ukrzyżowan za nas pod Pontskim Piłatem, i umęczon, i pogrze-

grze-

возшедшаго на небеса, и сѣдяща о десную Отца, и паки грядущаго со славою судити живымъ и мертвымъ Егоже Царствію не будетъ конца. и въ Духа святаго Господа, животворящаго, иже отъ Отца и Сина исходящаго, иже со Отцемъ и Синомъ спокланяема и сославима Главнѣйшаго Пророки. И во едину святую соборную, и Апостолскую Церковъ. Исповѣдую едино крещеніе, въ оставленіе грѣховъ. Чаю воскресенія мертвихъ, и жизни будущаго вѣка. Аминъ.

Посемъ тропари сія.

Во-ста-вше отъ сна, при-па-даемъ ти Бо-же, и Ан-гел-ску-ю пѣснь во-пі-емъ. Ти сил-не, Святъ, Святъ, Святъ Е-си Бо-же Бо-го-ро-ди-це-ю по-ми-луй насъ. сла-ва.

Отъ одра и сна воздвиглъ мя Еси Господи, умъ мой просвѣти и сердце, и устнѣ мои отверзи, воже пѣти тя: Святыя Тройце, Свя-

grzebion, i Zmartwychwſtał trzeciego dnia podług pisma I wſtąpił na niebiosa, i ſiedzi na prawicy Oyca, i znowu ma przyiśdź w chwale sądzić żywe, i umarłe. I w Ducha Stego Pana i ożywiciela, od Oyca i Syna pochodzącego, który z Oycem i z Synem równy ma pokłon i chwałę, i który mówił przez Proroki. W ieden, święty, powszechny kościoł Apoſtolſki. Wyznaię ieden chrzeſt, na odpuszczenie grzechow, wyglądam zmartwychwſtania umarłych, i żywych przyſzłego wieku. A.

Potym Modlitwy te

Wſtawszy ze-snu, kła-nia-my ſię to bie Bo-że i Aniel-ſkie pie-nie wy-spie-wu-ie-my ci ile ſił na-szych, Swięty, Swięty, Swięty ieſteś Boże! za przyczyną Bogarodzicy, zmiłuy ſię nad nami. Chwała Oycu. &c:

Złoża i ze snu oczuciłeś mię Panie, rozum moy oświeć, i ſerce, i uſta moie racz otworzyć, abym cie wychwalał Troyco Przenayświętsza. Swięty, Swięty, Swięty ieſteś Boże

 Boże

Свят, Свят, Свят, Еси Боже Богородицею помилуй нас Амин.

Напрасно судія прійдет, и когождо дѣянія обнажатся, но страхом зовем в полунощи: Свят, Свят, Свят Еси Боже, Богородицею, помилуй нас. и нынѣ:

Господи помилуй, и слава; и нынѣ, и молитву сію.

От сна восставъ, благодарю тя Святая Тройце, яко многія ради Твоея благости, и долготерпѣнія, не прогнѣвался еси на мя ленивого, и грѣшнаго, ниже погубилъ мя еси со беззаконми моими, но Человѣколюбствовалъ Еси обычно, и въ нечаяніи лежащаго воздвиглъ мя Еси, во еже утреневати и славословити державу твою, и нынѣ просвѣти мои очи мысленныя, отверзи моя уста поучатися словесемъ твоимъ, и разумѣти заповѣди твоя, и творити волю твою, и пѣти тя во исповѣданіи сердечнѣмъ, и воспѣвати всесвятое имя твое

moy. Za przyczyną Bogarodzicy Panny, zmiłuy się nad nami. Teraz i zawsze i na wieki. &c.

Znagła Sędzia przyidzie i każdego dzieła odkryte zostaną, przeto w połnocy wołaymy ze drzeniem: Swięty, Swięty, Sty, iesteś Boże! za przyczyną Bogarodzicy, Zmiłuy się nad nami.

Panie Zmiłuy się. Chwała Oycu &c: i Modlitwę tę.

Wstawszy ze snu, dziękuię tobie Troyco przenayświętsza, iż dla wielkiey dobroci i litości, nie odrzucony ia iestem leniwy, i grzeszny, aniś mię chciał zatracić dla nieprawosci moich, lecz zmiłowałeś się według zwyczaju miłosierdzia twego, i zatwardziałego dźwignąłeś, abym czuł i uwielbiał Panowanie twoie. Teraz tedy oświeć oczy moie duszne, otworz usta moie, abym się uczył przykazań twoich; pełnił wolę twoią, abym wywyższał cię w wyznawaniu serdecznym, i uwielbiał Imie two-

швое. Отца, и Сина и Свяшаго Духа, нынѣ, и присно, и во вѣки вѣковъ. Аминъ.

Посемъ.

Прїйдите поклонимся Цареви нашему Богу.

Прийдите поклонимся, и припадемъ Христу Цареви и Богу нашему.

Прїйдите поклонимся и припадемъ самому Христу Цареви и Богу нашему.

ПСАЛМЪ.

Помилуй мя Боже по велицѣй милосши швоей, и по множесшву щедрошъ швоихъ, очисши беззаконїе мое.

Наипаче омый мя ошъ беззаконїя моего и ошъ грѣха моего очисши мя.

Яко беззаконїе мое я знаю. и грѣхъ мой предо мною есшь выну.

Тебѣ Единому согрѣшихъ, и лукавое предъ шобою сошворихъ.

Яко

twoie, Oyca, Syna, i Ducha Swiętego, teraz, zawsze, i na wieki wiekow. Amen

POTYM

Przyidźcie! pokłońmy ſię Królowi naszemu Bogu.

Przyidźcie pokłońmy ſie, i upadaymy przed Chryſtusem Królem, i Bogiem naszym.

Przyidźcie Pokłońmy ſię, i upadaymy przed samym Chryſtusem, Królem, i Bogiem naszym.

PSALM

Zmiłuy ſię nademną Boże według wielkiego miłoſierdzia twego. — A według mnoſtwa litości twoiey; zgładź nieprawości moie.

Jeszczé więcey, obmyi mię od nieprawości moiey, i z grzechu mego oczyść mię.

Znam albowiem nieprawość moią, a grzech moy wyobraża mi winę.

Tobie ſamemu zgrzeſzyłem, i złość przed tobą uczyniłem.

Aby

Яко да оправдишися во словесѣхъ твоихъ, и побѣдиши внегда судити ти.

Се бо въ беззаконїихъ зачатъ есмь, и во грѣсѣхъ роди мя мати моя.

Се бо истину возлюбилъ еси, безвѣстная и тайная премудрости твоея, явилъ ми еси.

Окропиши мя Vсопомъ, и очищуся: омиеши мя, и паче снѣга убѣлюся.

Слуху моему даси радость и веселїе, возрадуются кости смиренныя.

Отврати лице твое отъ грѣхъ моихъ, и вся беззаконїя моя очисти.

Сердце чисто созижди во мнѣ Боже, и духъ правъ обнови во утробѣ моей.

Не отвержи мене отъ лица твоего, и Духа твоего Святаго не отими отъ мене.

Воздаждь ми радость Спасенїя твоего, и духомъ владичнимъ, утверди мя.

Из-

Abyś ſię ty uſprawiedliwił w mowach twoich, ażebyś zwyciężył, gdy cię poſądzaią.

Oto bowiem w nieprawościach ieſtem poczęty, a wgrzechach poczeła mie Matka moia.

Ty zaś prawdę umiłowałeś, niewiadome, i ſkryte rzeczy mądrości twoiey, obiawiłeś mi.

Pokropisz mnie Panie hizopem a będę oczyszczony: obmyiesz mnie, a będę i nad śnieg wybielony.

Słuchowi moiemu dasz radość, i weſele, i rozraduią ſię kości poniżone.

Odwroć oblicze twoie, od grzechów moich, a zgładź wszyſtkie nie prawości moie.

Serce czyſte ſtworz wemnie Boże, i ducha prawego odnów we wnętrznościach moich

Nie odwracay odemnie oblicza twego, i Ducha twego S. nieodbieray odemnie.

Przywroć mi radość zbawienia twego, i Duchem przednieyſzym potwierdź mnie.

Be-

Научу беззаконныя путемъ твоимъ и нечестивіи къ тебѣ обратятся.

Избави мя отъ кровей, Боже, Боже спасенія моего, возрадуется языкъ мой правдѣ твоей.

Господи устнѣ мои отверзеши, и уста моя возвѣстятъ хвалу твою.

Яко аще бы восхотѣлъ Еси жертвы, далъ бых убо, всесожженія неблаговолиши.

Жертва Богу, духъ сокрушенъ, сердце сокрушено и смерено Богъ ни уничижитъ.

Ублажи Господи благоволеніемъ твоимъ Сіона, и да созиждутся стѣны Іеросолимская.

Тогда благоволиши жертву правды, возношеніе и всесожегаемая.

Тогда возложатъ на олтарь твой телцы.

Będę nauczał nieprawe dróg twoich: a niezbożni do ciebie się nawrócą.

Wybaw mię ze krwi Boże: Boże zbawienia mego, a język móy z radością będzie wysławiał sprawiedliwość twoią.

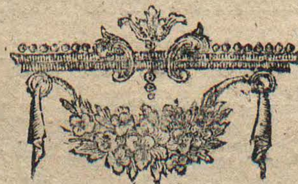
Panie! otwórz wargi moie, a usta moie będą opowiadać chwałę twoią.

Albowiem, gdybyś był chciał ofiary wżdybym ci ią był dał, lecz wcałopalonych ofiarach, nie będziesz się kochał.

Ofiara Bogu wdzięczna iest duch strapiony, serca skruszonego! i unizonego. Boże! nie wzgardzisz.

Uczyń łaskawie Panie *Syonowi* w dobrey woli twóiey: aby się zbudowały Mury Jerozolimskie.

Na ten czas przyimiesz wdzięcznie ofiarę sprawiedliwości, i ofiary całópalenia, tedy nakładą na ołtarz twoy cielcow.

МОЛИТВА

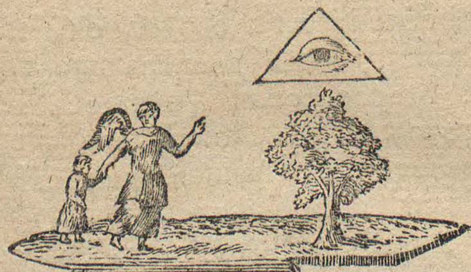
ко Святому Ангелу Хранителю.

Ангеле Божїй, Хранителю мой Святый, на соблюденїе мнѣ отъ Бога съ небесе данный, прилѣжно молю тя, ты мя днесь просвѣти, и отъ всякаго зла сохрани, ко благому дѣянїю настави, и на путъ спасенїя направи Аминъ.

ПѢСНЬ

преснятѣй Богородицѣ.

Преблагословена еси Богородице Диво, воплощшимбося изъ тебе адъ пленися, Адамъ воззвася, клятва По-

MODLITWA.

do Swiętego Anioła Stróża.

Aniele Boży! ſtróżu móy święty, dla ſtraży moiey z Nieba mi od Boga dany, pokornie cię proſzę, ty mnie dziś oświeć, i od wſzelkiego złego zachoway, ku dobrym dziełom proſtuy, i na drogę zbawienia mię prowadź, Amen.

PIESN.

o Przenayświętſzey Bogarodzicy.

Przenaychwalebnieyſza ieſteś Bogarodzico Panno! Tym, bowiem który ſię wcielił, piekło zburzone. Adam na-

потребися, Еѵа свободися, и мы ожихомъ. Тѣмъ воспѣвающе вопіемъ: Благословенъ Христосъ Богъ благоволивый тако. Слава тебѣ, слава тебѣ показавшему намъ свѣтъ.

Слава въ вышнихъ Богу, и на земли миръ, въ человѣцѣхъ благоволеніе. Хвалимъ тя благословимъ тя, благодаримъ тя великія ради славы твоея. Господи Царю Небесный, Боже Отче вседержителю, Господи сине единородный Іисусе Христе и святый душе Господи Боже агнче Божый, Сине Отчъ вземляй грѣхъ міра, пріими молитву нашу: Сѣдяй одесную Отца, помилуй насъ. Яко ты Еси Единъ Святъ, ты Еси единъ Господь Іисусъ Христосъ, во славу Бога Отца помилуй насъ. Аминъ.

На всякъ день благословлю тя, и восхвалю имя твое, во вѣки и въ вѣкъ вѣка. Сподоби Господи въ день сей, безъ грѣха сохранити ся намъ, Благословенъ Еси Господи Боже отцъ нашихъ, и хвално, и прославлено имя твое во вѣки. Аминъ.

nanowo odrodzony, przeklęctwo zniesione, Ewa oswobodzona, umorzona śmierć, żywot nam wrócony. Błogosławiony Chrystus Bóg nasz, któremu się tak podobało. Jemu chwa-ła, chwała tobie Panie! ktoryś dał światło.

Chwała na wysokości Bogu, i na ziemi pokóy ludziom dobrey woli. Chwalemy Cie, błogosławiemy Tobie, kłaniamy się Ci, uwielbiamy Cię dziękuiemy Tobie dla wielkości chwały twoiey, Panie, Królu Niebieski, Boże Oycze wszechmogący, Panie! Synu Jednorodzony, Jezusie Chrystusie, i Swięty Duchu. Panie Boże, Baranku Boży, Synu Oycowski, ktòry gładzisz grzechy świata. Przyimiy modły nasze, który siedzisz na Prawicy Oyca. Zmiłuy się nad nami, boś ty sam ieden święty, ty sam iedenPan, Jezus Chrystus, ku chwale Boga Oyca. Zmiłuy się nadnami. Amen.

Na każdy dzień błogosławię Cię, i uwielbiam Imie Twoie na wieki wieków. Racz Panie! dnia tego od grzechów nas zachować, Błogosławiony iesteś Boże Oyców naszych. Pełne

Буди Господи милость твоя на насъ, якоже уповахомъ на тя. Благословенъ еси Господи, научи мя оправданїемъ твоимъ. Господи прибѣжище былъ еси намъ въ родъ и родъ. Азъ рѣхъ: Господи помилуй мя, исцѣли душу мою, яко согрѣшихъ тебѣ Господи къ тебѣ прибѣгохъ, научи мя творити волю твою, яко ты еси Богъ мой: яко у тебе источникъ живота во свѣтѣ твоѣмъ узримъ свѣтъ. Пробави милость твою вѣдущымъ тя.

Святый Боже. *Трижди.*

Исповѣданїе Повседневное.

Исповѣдаю тебѣ Господу Богу моему, въ Тройцѣ Святѣй, славимому, и покланяемому Отцу и Сину и святому Духу, вся моя грѣхи, яже содѣяхъ во вся дни живота моего, и въ сїю нощъ, дѣломъ, словомъ, помышленїемъ, зрѣнїемъ, слухомъ, обонянїемъ, вкусомъ, осязанїемъ, и всѣми моими чувствы, душевными и тѣлесними, имиже

chwały, i błogosławione Imie twoie, na wieki wieków, Amen.

Niech będzie miłosierdzie twoie Panie nad nami, albowiem w tobie ufamy, błogosławiony iesteś Panie! naucz mię Przykazań twoich. Panie tyś iest ucieczką moią od Narodu, do Narodu. Jam rzekł: Panie! zmiłuy się nademną, ulecz duszę moią, albowiem zgrzeszyłem przed tobą. Panie! do ciebie się uciekam, naucz mię pełnić wolę twoią, boś ty Bóg móy, bo od ciebie pochodzi światło żywota, w światłości twoiey uyrzemy światłość. Pokaż miłosierdzie twoie nad temi, którzy Cię znaią. Swięty Boże &c. 3: razy.

Spowiedź Powszechna.

Spowiadam się tobie Panu Bogu moiemu, w Tróycy Stey chwalonemu, i czci godnemu Oycu, Synowi, Duchowi Swiętemu, wszystkich grzechów moich, których tylko dopuściłem się wcałym życiu moim, i tey nocy, uczynkiem, słowem, myślą, widzeniem, słyszeniem, powonieniem, smakiem, dotykaniem, i wszystkiemi zmysłami

тебе Бога моего прогнѣвахъ, иближняго моего онеправдовахъ: и нихже и жалѣя, винна себе, тебѣ представляю, и имѣю волю, каятися смиренно молю: прости мя, и разрѣши мя, отъ нихъ, яко благъ и человѣколюбецъ. Аминъ.

Посемъ отпустную пѣснь, пресвятыя Богородицы.

Достойно естъ яко воистину, Блажити тя Богородицу присно блаженную, и пренепорочную, и Матерь Бога нашего Честнѣйшую Херувимъ, и славнѣйшую безъ сравненія Серафімъ, безъ истлѣнія Бога слова рождшую, сущую Богородицу тя величаемъ. Слава и нинѣ; Господи помилуй, Господи Благослови.

Молитвъ ради пречистыя твоея Матере, и всѣхъ Святыхъ твоихъ

Господи Іисусе Христе, Боже, нашъ, помилуй насъ. Аминъ.

duſznemi i cieleſnemi, któremim Ciebie Boga moiego obraził, i bliźniego moiego pokrzywdził. Załuię za nie, winnym bydź ſię uznaię, i mam ſtateczną wolę pokutować. Pokornie proſzę odpuść mi, i rozwiąż mię z nich, iako miłoſierny, i ludu miłośnik. Amen.

Potym ukończaiąc pienie Nayświętſzey Bogarodzicy.

Godna ieſt rzecz zaiſte, uwielbiać Cię Boga Rodzicę! zawſze błogoſławioną, niepokalaną, i Matkę Boga naſzego, wyżſzą nad Cherubiny, i ſławnieyſzą bez porównania nad Serafiny, któraś bez zmazy porodziła Boga. Ciebie więc iako Boga Rodzicę będącą wychwalamy.

Chwała, i teraz: Zmiłuy ſię Panie! Panie Pobłogosław.

Za przyczyną Matki twoiey Przenayczyſtſzey, i wſzyſtkich Swiętych twoich, Panie Jezu Chryſte Boże naſz, zmiłuy ſię nad nami, Amen.

И абїе со всякимъ смиренїемъ благоговѣйно кланяяся, глаголетъ:

Тебѣ Богу и Творцу моему, въ Тройцѣ святѣй славимому, Отцу, и Сину, и Святому Духу покланяюся и вручаю душу и тѣло мое, и молюся: ты мя благослови, ты мя помилуй, и отъ всякаго мїрскаго дїаволскаго, и тѣлеснаго зла избави, и даждь въ мирѣ безъ грѣха прейти день сей, во славу твою, и въ спасенїе души моея. Аминъ.

МОЛИТВА

Предъ Обѣдомъ.

Отче нашъ: Слава: и нынѣ: Господи помилуй, Господи благослови

Господи Іисусе Христе Боже нашъ благослови намъ пищу, и питїе сїе, молитвами пречистыя твоея Матере, и всѣхъ святыхъ твоихъ, яко благословенъ Еси во вѣки. Аминъ.

Dopiero z głębokim uſzanowaniem pobożnie kłaniaiąc ſię mów:

Tobie Bogu, i Stwórcy moiemu chwały pełnemu Oycu, i Synowi, i Duchowi Swiętemu, kłaniam ſię, polecam duſzę, i ciało moie, i proſzę: ty mi błogosław, ty nademną zmiłuy ſię, i od wſzelkiey złości świata, ciała i czarta, wybaw, i day abym dzień ten w pokoiu bez grzechu przepędził, na chwałę twoią, i na zbawienie duſzy moiey, Amen.

MODLITWA.

przed Obiadem.

Oycze naſz: Chwała i teraz: Panie zmiłuy ſię 3. razy, Panie pobłogosław.

Panie Jezu Chryſte, Boże naſz! błogosław nam potrawy, i napóy ten, za przyczyną Przenayczyſtſzey Matki twoiey, i wſzyſtkich Swiętych twoich, albowiem błogosławionyś ieſt po wſzyſtkie wieki, Amen.

Благодареніе по Обѣдѣ.

Благодаримъ тя Христе Боже нашъ, яко насытилъ еси насъ земныхъ твоихъ благъ, не лиши насъ и небеснаго твоего царствія: но яко посредѣ учениковъ твоихъ пришелъ еси Спасе, миръ дая имъ, пріиди и къ намъ, и спаси насъ.

Слава: и нынѣ, Господи помилуй, Господи благослови.

Молитвъ ради пречистыя твоея Матере. и всѣхъ Святыхъ твоихъ, Господи Іисусе Христе Боже нашъ, помилуй насъ Аминъ.

МОЛИТВЫ

Предъ вечерою

Ядятъ убозіи, инасытятся, и восхвалятъ Господа взыскающіи его, жива будутъ сердца ихъ въ вѣкъ вѣка,

Слава: и нынѣ: Господи помилуй, Господи Господи благослови.

Гос-

Dziękczynienie po Obiedzie.

Dziękuiemy Tobie Chryſte Boże naſz, żeś nas naſycił ziemnemi darami twemi, nie oddalay nas i od Niebieſkiego Królewſtwa twego, ale iakoś raczył przyiśdź do uczniów twoich, daiąc im pokóy., tak racz przyiśdź i do nas, i zbaw nas.

Chwała: i teraz: Panie zmiłuy ſię 3. razy Panie błogosław.

Za przyczyną i zaſługami Przenayświętſzey Matki twoiey, i wſzyſtkich Świętych twoich, Panie Jezu Chryſte, Boże naſz, zmiłuy ſię nad nami, Amen.

MODLITWA.

przed Wieczerzą

Jeść będą ubodzy, i naſycą ſię, i uwielbią Pana ſzukaiący go, żyć będą na wieki.

Chwała i teraz: Panie zmiłuy ſię Panie! Panie pobłogosław.

Panie

Господи благослови намъ пищу и питїе сїе: молитвами пречистыя твоея Матере. и всѣхъ святыхъ твоихъ. Аминъ.

Благодаренїе по вечери.

Возвеселилъ ны еси Господи въ творенїихъ твоихъ, и въ дѣлахъ руку твоею возрадуемся, знаменася на насъ свѣтъ лица твоего Господи, далъ еси веселїе въ сердцѣ моемъ, отъ плода пшеницы. вїна, и елеа своего умножищася. Въ мирѣ вкупѣ усну, и почїю: яко ты Господи единаго на упованіи вселилъ мя еси.

Слава, и нынѣ, Господи, помилуй Господи благослови.

Благословенъ еси Христе Боже нашъ, давый намъ пищу во благовремении, исполни насъ и духа твоего Святаго, и пребуди съ нами во вся дни живота нашего, молитвами пречистїя твоея матѣре и всѣхъ Святихъ твоихъ. Аминъ.

Panie błogosław nam iadło, i napoy ten, za przyczyną Przenayczystszey Matki twoiey, i wszystkich SS. twoich, Amen.

Dziękczynienie po wieczerzy.

Uweseliłeś nas Panie w stworzeniach twoich, w dziełach rąk twoich cieszyć się będziemy, naznamionowana iest nad nami światłość oblicza twego Panie! dałeś wesele w sercu moim, od urodzaiu zboża, wina, i oliwy, swoiey rozmnożeni są; W pokoiu będę spał, i odpoczywał, gdyż ty Panie szczegulniey w nadziei utwierdziłeś mię.

Chwała i teraz: Panie zmiłuy się, Panie, Panie pobłogosław:

Błogosławiony Chryste Panie nasz, iżeś nam dał pokarm w czas dobry, racz nas napełnić i Duchem twoim Swiętym, i mięszkay z nami po wszystkie dni żywota naszego, za przyczyną Przeczystey Matki twoiey, i wszystkich Swiętych twoich, Amen.

МОЛИТВЫ

На сонъ грядущымъ. Первѣе знаменався крестнымъ знаменіемъ, кланяяся, глаголѣть сіе:

Во имя Отца, ☨ и Сина, ☨ и Святаго ☨ Духа Аминъ. *трижди.*

Боже милостивъ буди мнѣ грѣшному.

Посемъ:

Слава Богу единому, въ Тройцѣ святѣй, славимому, Отцу, и Сину, и Святому Духу, нынѣ, и присно, и во вѣки вѣковъ. Аминъ.

Слава тебѣ Боже нашъ, Слава тебѣ Царю небесный: Святій Боже, трижди: *слава: и нинѣ: пресвятаю Тройце: Отче нашъ: Господи помилуй. Слава: и нынѣ: Прийдите поклонимся: Псалмъ: 50 Помилуй мя Боже: вѣрую во единаго Бога все до конца.*

и Абіе Тропари сія благодарныя

День прешедъ благодарю тя Господи, вечеръ прошу съ нощію, безъ грѣха подаждь ми спасе, и спаси мя.

Слава

MODLITWY.

do ſnu zabieraiącym ſię, nayprzód oznaczaiąc ſię znakiem Krzyża, i kłaniaiąc ſię mow:

W Imie Oyca, i Syna, i Ducha S. Amen. *Trzy razy.*

Boze bądź miłościw mnie grzeſznemu.

Potym:

Chwała Bogu w Tróycy S. iedynemu, pełnemu uwielbienia Oycu, i Synowi, i Duchowi Swiętemu, teraz, i zawſze, i na wieki wiekow, Amen.

Chwała tobie Panie nasz, chwała tobie Królu Niebieſki! Swięty Boże 3. razy chwała: i teraz: Przenayświętſza Tróyco: Oycze nasz: Zmiłuy ſię nad nami Panie: chwała i teraz: Przyidźcie pokłońmy ſię: Zmiłuy ſię nad nami Boże! Pſalm 50: Wierzę w iednego Boga aż do końca:

A daley te Modlitwy.

Dzień przeminął, dziękuię tobie Panie! Wieczor proſzę z nocą day mi wolne od grzechu, i zachoway mię.

Chwała:

СЛАВА:

День прешедъ славословлю тя владико, веьеръ прошу съ нощїю, безсоблазиство подаждь ми спасе и спаси мя.

и Нынѣ:

День прешедъ пѣснословлю, тя святый, вечеръ прошу съ нощїю, ненавѣтенъ подаждь ми спасе, и спаси мя.

Таже Молитву сїю:

Боже вѣчный, и Царю всякаго созданїя, сподобивый мя даже въ часъ сей доспѣти: прости ми грѣхи, яже сотворихъ въ сей день дѣломъ, словомъ, и помышленїемъ: и очисти Господи смиренную мою душу отъ всякїя скверны, плоти и духа, и даждь ми Господи въ нощи сей сонъ прейти въ мирѣ: да воставъ отъ смиреннаго ми ложа, благоугожду пресвятому имени твоему, во вся дни живота моего, и поперу борющыя мя враги плотскїя, и безплотнїя, и избави мя Господи отъ помишленїй суетныхъ оскверняющихъ

CHWAŁA

Dzień przeszedł, uwielbiam Cię Panie, wieczor, i noc, proszę day mi zbawco niepokalanym przebydź, i i zachoway mię.

I teraz:

Dzień minął, śpiewam tobie Nayświętszy, wieczor z nocą cichy i spokoyny day mi, i zachoway mię.

Także Modlitwę tę.

Boże wieczny, i Królu wszelkiego stworzenia! któryś mi raczył aż do tego czasu życia pozwolić, odpuść mi grzechy, którychem się w dniu dzisieyszym dopuścił: Myślą, mową, i uczynkiem, oczyść Panie pokorną duszę moią od wszelkiey zmazy, duszy i ciała, i day mi Boże noc tę przebydź spokoyną, iżbym wstawszy z łoża spokoynego, więcey mógł się przypodobać Imieniowi twemu w całym życiu moim, i pokonał nieprzyiacioł widomych i nie widomych przeciwko mnie powstaiących. Wybaw mię Panie od myśli i żądz nieczy-

мя, и похотей лукавыхъ. Яко твое есть Царство, сила, и слава, Отца, и Сина, и Святаго Духа: нынѣ, и присно. и во вѣки, вѣковъ. Аминъ.

МОЛИТВА
ко пресвятѣй Богородицѣ.

Преславная присно Диво Мати Христа Бога, принеси нашу молитву Сину твоему, и Богу нашему, да спасетъ тобою душы нашя.

МОЛИТВА
Ко Святому Ангелу Хранителю.

Ангеле Христовъ, Хранителю мой, Святый, не отступай отъ мене злыхъ ради дѣлъ моихъ: но моли о мнѣ грѣшномъ, яко да проситъ ми Создатель и Богъ мой, вся елика предъ нимъ согрѣшихъ, и да укрѣпитъ мя прочее время живота моего без порока прейти, ты же Святый Хранителю, въ сїю нощъ силою твоею покрый мя, и невредимя соблюди отъ всякаго зла: яко

да

ſtych. Twoie albowiem ieſt Królewſtwo, moc i chwała Oyca, Syna, i Ducha Swiętego, teraz, i zawſze, i na wieki wieków, Amen.

MODLITWA.
do Przenayświętſzey Bogarodzicy.

Przenaychwalebnieyſza zawſze Panno, Matko Chryſtuſa Boga naſzego, zanieś prożbę naſzą Synowi twoiemu, a Bogu naſzemu, aby za przyczyną twoią, zbawił duſze naſze Amen.

MODLITWA.
do Swiętego Anioła Stróża.

Aniele Chryſtuſów, ſtróżu móy święty, nie odſtępuy mię dla złości moich, ale modl ſię za mną grzeſznym, iżby mi odpuścił ſtwórca i Bóg móy com tylko przeciw niemu wykroczył, i abyś mię umocnił, bym reſztę życia moiego, bez obrazy iego przepędził. Ty zaś o ſtróżu! tey nocy ſtrzeż mię, i zachoway ſilnie od wſzelkiey złości, abym wolny od naiazdów ſzatańſkich, wſtawſzy z u-

да не врежденъ отъ дїяволскихъ искушенїй, воставъ отъ смиреннаго ми ложа, достойно восхвалю имя Бога моего; Отца, и Сина, и Сватаго Духа- яко благословенно есть, нынѣ, и присно, и во вѣки вѣковъ. Аминь.

Святїи Апостоли, Пророци, Мученницы, и вси святїи, молите Бога о грѣшномъ.

Слава и нынѣ: Господи помилуй, Господи, Госпо: благослови.

Молитвъ ради Пречистыя твоея Матере, и всѣхъ Святыхъ твоихъ Господи Iисусе Христе, Боже нашъ помилуй насъ, Аминъ.

и абїе знаменапся крестомъ, на одръ возлегая, глаголеть:

Оттради мя Гозноди силою Честнаго, и животворящаго ти креста, и тѣмъ сохрани мя отъ всяхаго зла.

да

bożuchnego łoża, godnie mógł wychwalać Imie Boga moiego, Oyca, i Syna, i Ducha Swiętego, albowiem pełne chwały iest, teraz, i zawſze, i na wieki wieków, Amen.

Swięci Apoſtołowie, Prorocy, Męczennicy, i wſzyſtcy Swięci, przyczyńcie ſię za mną grzeſznym do Boga.

Chwała: i teraz: Panie zmiłuy ſię: Panie, Panie pobłogosław.

Za przyczyną Przenayświętſzey Matki twoiey i wſzyſtkich Swiętych twoich, Panie Jezu Chryſte Boże naſz, zmiłuy ſię nad nami, Amen.

Natychmiaſt naznaczywſzy ſię znakiem Krzyża, kładąc ſię na łoże mów:

Ogrodź mię Panie! potęgą czci godnego, i ożywiaiącego twoiego Krzyża, i tym zachoway mię od wſzelkiey złości.

Polo-

Возлегъ же глаголетъ:

Во имя твое Господи Іисусе Христе, Боже мой, плотію распятїй, съ миромъ лягу, усну, и ночію яко ты единаго на упованіи вселилъ мя еси.

Уснути же хотяй, глаголетъ:

Въ руцѣ твои Господи Іисусе Христе Боже мой, предаю духъ мой, ты же мя благослови, ти мя помилуй, и животъ вѣчный даруй ми, Аминъ

Десять Заповѣди Божія на двою скрижалѣхъ Моусею преданыя.

1. Азъ есмь Господъ Богъ твой, изведый тя отъ земли Египетскія, отъ дому работы: не будутъ тебѣ Боги иніи развѣ мене.
2. Не сотвориши себѣ кумира, и всякаго подобія, елика на небеси, горѣ. Елика на земли низу, и елика въ водахъ, подъ землею, не поклонишися имъ, ниже послужиши имъ.

Położywszy ſię mów:

W Imie twoie Panie Jezu Chryſte Boże móy na krzyżu rozpięty, w pokoiu położę ſię, zaſnę i odpocznę, w tobie Panie! iedyną maiąc nadzieię moią.

Maiąc iuż uſnąć mówić:

W ręce twoie Panie Jezu Chryſte Boże móy, oddaię ducha moiego, ty mię pobłogoſław, ty zmiłuy ſię nademną, i żywot wieczny daruy mi, Amen.

Dzieſięć Przykazań Boſkich, danych Moyżeſzowi na dwóch Tablicach.

1. Jam ieſt Pan Bóg twóy, którym cię wywiodł z Ziemi Egiptſkiey, z domu niewoli. Nie będzieſz miał, Bogów cudzych nademnie.
2. Nie utworzyſz ſobie bałwanów, i wſzelkiego podobieńſtwa, iako ſą na Niebie wzgorę, i na ziemi niſko, i ile ich ieſt w wodzie, i pod ziemią, kłaniać ſię im nie będziesz, ani ſłużyć.

3. Не возмеши имене Господа Бога твоего всуе: не очиститъ бо Господь прїемлющихъ имя его всуе.
4. Помни день Суботный (въ новой благодати недѣлный) святити его.
5. Чти Отца твоего, и Матерь твоею, да благо тебѣ будетъ, и да долголѣтенъ будеши на земли, юже Господь Богъ твой даде тебѣ.
6. Не убїеши.
7. Не прелюбы сотвориши.
8. Не украдеши.
9. Не воспослушествуеши на ближняго твоего свидѣтелства ложна.
10. Не возжелаеши жены ближняго твоего, не возжелаеши дому ближняго твоего, ни села его, ни отрока его, ни отроковицы его, ни вола его, ни осляте его, ни всякаго скота его, ниже елика суть ближняго твоего.

MO

3. Nie będzieſz brał Imienia Pana Boga twego nadaremno, którzy albowiem Imienia iego nadaremnie wzywaią, nie uydą bez kary.
4. Pamiętay, dzień Sobotny, a w ſtanie łaſki, dzień Niedzielny święcić.
5. Czciy Oyca twego, i Matkę twoią, aby ci dobrze było, i abyś długo żył na ziemi, którą ci dał Bóg.
6. Nie zabijay.
7. Nie cudzołoż.
8. Nie kradniy.
9. Nie świadcz fałſzywie przeciw bliźniemu twemu.
10. Nie pożąday żony bliźniego twego. Nie pragniy domu bliźniego twego, ni wſi, ani ſługi, ani ſłużebnicy iego, ani wołu, ani oſła iego, ani żadney rzeczy, które iego ſą.

МОЛИТВА

Ко Святому Николаю.

О! все благїй Отче Николае Пастырю и учителю всѣхъ вѣрою притекающихъ къ твоему заступленїю, и теплою молитвою, тебе призывающихъ, скоро потщися и избави Христово стадо отъ волковъ губящихъ е: и всяку страну Христїянскую огради и сохрани святыми молитвами твоими, отъ мирскаго мятежа, труса, нашествїя иноплеменниковъ, и междоусобныя, брани отъ глада, потопа,

огня

MODLITWA

do Swiętego Mikołaia.

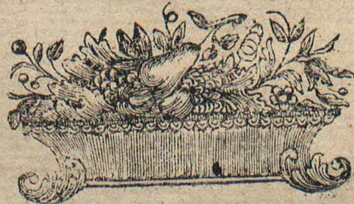
O pełen litości S. Mikołaiu, Pasterzu i Nauczycielu wszystkich, którzy z wiarą żywą uciekaią się pod twoią obronę, i w modłach gorących przyczyny twoiey wzywaią, racz natychmiast przybydź na ratunek, i wybaw lud Chrystusow od nieprzyiacioł niszczących go, i bądź ścianą na każdym mieyscu Chrześcianom, i zachoway ich modłami twoiemi od powszechnego zamięszania, trzęsienia ziemi, wpadania Narodu obcego, i od srogiey

woy-

огня, меча, и напрасныя смерти, и якоже помиловалъ еси трѣхъ мужей въ темницѣ сѣдящихъ, и избавилъ еси ихъ Царева гнѣва, и посѣченія мечнаго; тако помилуй и мене, умомъ, словомъ, и дѣломъ, во тмѣ грѣховъ суща, и избави мя гнѣва Божія и вѣчнія казни. Яко да твоимъ заступленіемъ и помощію, своимъже милосердіемъ и благодатію Христосъ Богъ, тихое и безгрѣшное житіе дастъ мнѣ пожити въ вѣцѣ семъ, и избавитъ мя шуїяго стоянія, сподобитъже деснаго со всѣми Святыми. Аминъ.

woyny, od głodu, wylewu wod, ognia, miecza i nagłey śmierci, a iakoś się raczył zmiłować nad trzema mężami w więzieniu osadzonemi i zasłonić ich od gniewu Cesarskiego i śmierci; tak racz zlitować się i nademną, w ciemnocie grzechow, myślą, mową, i uczynkiem pogrążonego, a wybaw mnie od gniewu Bożego i wiecznego zatracenia, iżby mi za twoią przyczyną i ratunkiem, a z swoiey nieprzebraney dobroci i miłosierdzia Chrystus Bóg, spokoyne i niewinne życie przepędzać dozwolił na tym świecie, i zachował mnie od lewicy, a domieścił prawicy ze wszystkiemi Swiętemi, Amen.

Три совѣты Евангелстіи:

Самоволная нищета: всегдашняя чистота: Послушаніе совершенное человѣку ради Бога.

Седмь таинъ новаго завѣта.

Крещеніе. Муропомазаніе. Причащеніе. Покаяніе. Священство, Бракъ, Елеосвященіе.

Три добродѣтели глаголемыя Благословныя.

Вѣра. Надежда, Любовь.

Четыре добродѣтели. Евангелскія

Мудрость, Цѣломудріе, Правда, и Мужество.

Седмъ даровъ Духа Святаго.

Премудрость, Разумъ, Совѣтъ, Крѣпость, Вѣдѣніе, Благочестіе, и страхъ Божїй.

Плоди Духа Святаго.

Любовь, Радость, Миръ, Долготерпѣніе, Благость, Милосердіе, Вѣра, Кротость, воздержаніе. *Се*

Trzy Rady Ewangeliczne.

Dobrowolne ubóſtwo, nie naruſzona czyſtość, Posłuſzeńſtwo doſkonałe człowiekowi dla Boga.

7. Sakramentow Nowego Teſtamentu.

Chrzeſt, Bierzmowanie, Ciało i Krew Pańſka, Pokuta, Kapłańſtwo, Małżeńſtwo, i oſtatnie Oleiem świętym namazanie.

Trzy Cnoty zowiące ſię Teologicznemi.

Wiara, Nadzieia, Miłość.

Cztery Cnoty Ewangeliczne.

Mądrość, Roztropność, Sprawiedliwość, i męztwo.

Siedm Darow Ducha Swiętego.

Mądrość, Rozum, Prawda, Męztwo, Umieiętność, Pobożność, Boiaźń Boża.

Owoce Ducha Swiętego.

Miłość, Weſele, Pokóy, Cierpliwość, Dobroć, Łaſkawość, Wiara, Cichość, i wſtrzemięźliwość.

Седмъ дѣлъ милости тѣлу надлежащыхъ.

Алчущаго напитати, Жаждущаго напоити, Нагаго одѣяти, Страннаго въ домъ вводити, Немощнаго посѣщати, Ходити къ сущимъ въ темницѣ, Ускупляти плѣненныя, Умершаго погребати.

Седмъ дѣлъ милости духовныхъ.

Согрѣшающаго исправляти, Неумѣющаго, учити, Сомнящемуся добрѣ совѣтовати, О спасенїи ближняго Господа молити, Печалнаго утѣшати, Нести неправды съ терпѣнїемъ. Долги повиннымъ прощати.

Седмъ грѣховъ смертныхъ.

Гордость, Сребролюбїе, Блудъ, Гнѣвъ, Чревонеистовство, Зависть Унынїе.

Имже противныя.

Смиренїе, Благоутробїе, Цѣломудрїе, Терпѣнїе, Постъ, Братолюбїе, Молитва.

Де

Siedem uczynkow miłosiernych co do ciała.

Łaknącego nakarmić, pragnącego napoić, nagiego przyodziać, gościa w dóm przyiąć, chorego nawiedzać, i w ciemnicy zostaiącego, z niewoli oswobadzać, umarłych grześć.

Siedm uczynkow miłosiernych, co do ducha.

Grzesznego poprawić, nie umieiętnego nauczyć, błądzącego na drogę naprowadzić, Boga o zbawienie bliźniego prosić, strapionego pociesżyć, znosić cierpliwie urazy, krzywdy winnym odpuszczać.

Siedm grzechow śmiertelnych czyli głównych.

Pycha, łakomstwo, nieczystość, gniew, obżarstwo, zazdrość, Lenistwo.

Tymże Cnoty przeciwne.

Pokora, szczodrobliwość, czystość, cierpliwość, post, miłość, pobożność.

Dzie-

Девять блаженствъ Евангелскихъ.

Волная нищета, плачъ о грѣсѣхъ, Кротость, Желанїе правды, милость, Чистое сердце, миротворенїе, Терпѣнїе, Изгнанїе правды ради.

Пять чувствъ тѣлесныхъ.

Видѣнїе, Слышанїе, Обонянїе, Скушенїе, и осязанїе.

Пять Чупствъ Душевныхъ.

Умъ, смыслъ, мнѣнїе, мечтанїе, чувство.

Четыри послѣдняя, и достойно памятная:

Смерть, Судъ Божїй, Геенна, Царство Небесное.

Dziewięć błogosławieństw Ewangelicznych.

Dobrowolne ubóstwo, żal za grzechy, skromność, żądza sprawiedliwości, miłość, czystość serca, pokoiu iednanie, cierpliwość, i prześladowanie dla sprawiedliwości.

Pięć zmysłow ciała.

Widzenie, słyszenie, powonienie, ukuszenie, dotykanie.

Pięć zmysłow duszy.

Poymowanie, poznawanie, przesąd, łechtanie, i kosztowanie.

Cztery rzeczy ostateczne godne pamięci.

Smierć, Sąd Boży, Piekło, i Krolewstwo Niebieskie.

Pragnąc ile możności dopełnić uſkutecznienia zamierzonego dzieła, okażę teraz w naſtępuiących Odach rożne wzory liter używanych w ſkoropiſie, czyli prędkim pisaniu, z których rozpoznania; bardzo dokładnie, nauczyć ſię może pragnący, czytać i pisać po Roſsyiſku.

ОДА І.

Преложеніе Псалма. І.

Блажень, кто къ злымъ въ совѣтъ не ходитъ,
Не хочетъ грѣшнымъ въ слѣдъ ступать.
И съ тѣмъ, кто въ пагубу приподитъ,
Въ единомъ мѣстѣ засѣдать.

Но мысль и волю подвергаетъ
Закону Божію по всемъ,
И точно оный наблюдаетъ
Во всемъ теченіи своемъ.

Какъ древо онъ распространится,

W czytaniu zaś na to mieć naywiększą baczność należy, że prędko pisząc; zwykli łączyć litery iednę z drugą, a ztąd czynić trudność wcale nic nieznaiącym tego ięzyka, w poznaniu. Lecz tu niemowi ſię o Pańſkich podpisach, gdyż ci pospolicie, tak iak i u nas nie czytelnie podpisywać ſię zwykli.

ODA I.

Przełożenie Pſalmu. I.

Szczęśliwy ten, co w radę z bezbożnym nie wchodzi.
Ani śladem grzeſznika, lubi poſtępować,
Ani w gronie tych ludzi bytu ſobie ſłodzi,
Którzy tuż tuż nad zgubą lubią ſię znaydować.

Błogoſławion, kto rozum i wolę poddaie,
Pod Prawa, które Iſtność, ludowi nadała,
Który we wſzyſtkich czynach ſwych, władzę przyznaie
Teyże, pilnie ſpełniaiąc to, co przepiſała.

Taki iak nioſłe drzewa co rosną nad wodą
Okryie ſię gałęźmi, owoce przynieſie

Что близъ текущихъ водъ растетъ,
Плодомъ своимъ обогатится,
И листъ его не отпадетъ.

Онъ узритъ слѣдствія поспѣшны
Въ незлобивыхъ своихъ дѣлахъ;
Но пагубой смятутся грѣшны;
Какъ вихремъ восхищенный прахъ.

И тамъ злодѣи не востанутъ
Предъ вышняго Творца на судъ;
И праведны не воспомянутъ
Въ своемъ соборѣ ихъ отнюдь.

Господь на праведныхъ взираетъ,
И ихъ въ пути своемъ хранитъ;
Отъ грѣшныхъ взоръ свой отвращаетъ,
И злобный путь ихъ погубитъ.

Obfite, trwałość cnoty będzie mu nadgrodą,
Y co raz to go wyżey do chwały wyniefie.

On śmiało patrzać będzie na olbrzymſkie kroki,
W fwoim życiu naymnieyſzą nie dręcząc ſię zzrzędą,
Grzeſznicy wpadną przez ſię, w wir zguby głeboki
Równie, iak proch od wiatru rozrzuceni będą.

A gdy na Sąd Naywyżſzy, Bóg ſtwórca zaſiędzie,
Bezbożni w ten czas znikną, zgładzeni zoſtaną.
Naymnieyſza o nich wzmianka czyniona nie będzie,
Lecz okryią ſię hańbą, rozpaczą, naganą.

Na ſprawiedliwych bowiem, Pan ſwe oko zwraca,
I każdy krok na drodze ſwey ſtrzeże ich pilnie,
Od grzeſzników zaś Boſką twarz ſwoią odwraca,
Bo drogę ich nieprawą, zgubi nie omylnie.

ОДА.

ВРЕМЯ

Гдѣ пышны оны пирамиды?
И гдѣ колоссы тѣ стоятъ?
Остались ли хотя ихъ виды?
Нѣтъ, всѣ повержены лежатъ,
Гдѣ въ древности гремящи грады?
Гдѣ Вавилонскии вертограды
Они преобратились въ прахъ
Всѣ зданія огромны, пышны
Теперь ужъ болѣе неслышны,
И слава скрылась ихъ въ горохъ.
Воззримъ на тѣ златые вѣкя
И тѣ тогда блаженны дни,

Ка-

ODA.

CZAS.

Gdzież piramidy pyſzne ſię podziały?
I Gdzie koloſsy znikły, tak wſpaniałe?
Czyliż choć znaki ich ſię pozoſtały?
Nie.. wſzyſtkie prawie zniſzczone, zbutwiałe,
Gdzież ſtarożytnych Miaſt zabytek leży?
Gdzie wirydarze Babilońſkiey wieży?
W proch ſię te wſzyſtkie, i w nic obróciły.
O owych nawet dumnych, i ogromnych
Gmachach, co dumą świat niegdyś dziwiły,
Nie ſłychać wcale nic w wiekach potomnych
Sława, i pycha ich w gruzach zniknęła,
Nie pamięć wſzyſtko w ſwoie kluby wzieła.
Wſpomnyimy ſobie złote wieki owe
I dnie Saturna ſzczęsliwe, ſpokoyne,

Gdy

Какъ первобытны человѣки
Веселия видѣли одни,
Когда спокойствие вкушали
И бѣдствий никакихъ не знали
И не страшились ничего:
Но время все то истребило,
Златаго вѣка насъ лишило,
Лишило смертнаго всего,

Монархи и Цари вселенной
Во всемъ Величествѣ своемъ,
Законъ дающи непремѣнной
И власть имѣющи надъ всѣмъ
Гордыню супостатовъ стерши,
И славу всюду распростерши
Гремятъ ли звукомъ дѣлъ по
днесь?
Умолкла звучная ихъ слава
И рушилася та держава,
Под коей былъ земный кругъ весь:

Уже

Gdy ludzie światu tkaiący oſnowę,
Plony radości wydawali hoyne,
I kiedy nieſzczęść, podſtępów nie
znali
Zawſze weſeli, nic ſię nie lękali,
Lecz, cóż?.. czas wſzyſtko to zni-
ſzczył, przewrócił,
Czas, nam wiek złoty zmnieyſzył, i
ukrócił,
Strwonił, i ſtłumił, co śmiertelność
ſzczyci
Przerwał tak ſzczęścia, iak i ſławy
wici.

Ceſarze ſławni, Królowie, Xiążęta
Okazuiąc ſię w ogromie wſpaniałym,
Co świat prawami kowali w swe pęta,
Trzymaiąc zwierzchność nad okrę-
giem całym,
Co dumę ſwoich nieprzyiacioł ſtarli,
I Sławę ſwoią w świecie rozpoſtarli,
Czyliż dziś ſłyną, iak niegdyś ſłyneli?
Sława ich znikła, gdy oni zgineli.
Zniſzczała moc ich, ſpełzło pano-
wanie

Które

Уже едино досязаетъ
Къ намъ имя жившихъ тѣхъ царей
И только каждый исчасляетъ
Колько лѣтъ епохѣ сей

Тираны горды съ скипетромъ, тро-
номъ
Давно исчезли съ шумом, стономъ
И превратились въ сонмы водъ
Всему послѣдуютъ премѣны:
Падутъ градовъ обширныхъ стѣны,
Что многой создалъ народъ.

Се зрю разсыпаную Трою
И превращенну нынѣ въ прахъ
Котора въ крепности собою
Славна была по всѣхъ странахъ
Но что жъ сїе все разрушаетъ?

Еди-

Które, nad całym rozciągali światem
Imie ich tylko wznawia, Xiąg czy-
tanie
Czas, wſzyſtkim rzeczom ſtaie ſię roz-
bratem.
Każdy z nas liczy wiele upłyneło
Lat, tey Epoce, wſzyſtko przemineło

Tyrani owi, przy berle zuchwali,
Dawno zgineli w śrzód lamentów,
ięków,
Czas bez przekupſtwa, wſzyſtko ni-
ſzczy wali,
Czas nie zna podchlebſtw, ani pragnie
dzięków,
Czas wſzyſtko tłumi, czas wſzyſtko
wywraca
Z czaſem, wzroſt Narod bierze, i u-
traca.

Patrzę na *Troię* nie gdyś okazałą,
W proch zamienioną, i w gruzach
zbutwiałą
Troię: co dawniey, w każdey świata
ſtronie
Miała ſiedliſko na uwielbiań łonie;

Któż

Едино время истребляетъ
Отъемля вѣчность у вещей
Не только жидки минералы,
И сами твердые металлы,
Подвержены премѣнѣ сей.

Воззримъ на прежнюю державу,
Которую имѣлъ Пріамъ,
Полни, величество, и славу,
Которою гремѣлъ Пергамъ
Какія видимъ тамъ премѣны!
Разрушены Пергама стѣны:
Развалины тамъ, дымъ, и прахъ
Все то въ ничто преобратилось
И красоты всея лишилось
Лишъ пепелъ зрится на поляхъ,

Едваль того остатки цѣлы
Что древле называлы Римъ
Который всѣ Земны предѣли
Оружіемъ достигъ своимъ.
Ти-

Któż ią obalił ... Któż iey imie zgubił?
Czas, co trwałego nic nigdy nie lubił,
Czas, co odiąwſzy wartość iſtną rzeczy,
Nie tylko płynne niſzczy minerały,
Lecz i naytwardſze metalów rozcieczy
Zmienia, przewraca, i kruſzy w kawały

Gdy na *Pryama* Państw dumę ſpoyrzemy,
Na liczne pułki, zbiory, i doſtatki,
Na ſławę, z którey, dziś *Pergam* wielbiemy
Cóż ſą?.. wſzak tylko zniſzczenia oſtatki,
Jakże w nich znaczne widziemy odmiany!
O to: zwalone *Pergamowe* ściany
Ozdoba, świetność, w popiół ſię zwróciła,
Pamiątkę tylko ſmutną zoſtawiła.

Ledwie iuż ſłyną oſtatki dziś ſame
Tego, co niegdyś *Rzymem* nazywano
Rzymu: co nie znał, co to ſypać tamę;
Co przed orężem iego ſię zginano,
Który

*Титуломъ Цесарскимъ почтен-
ной,*
Давалъ законы всеи вселенной
И налагалъ на всѣхъ яремъ
Его могущественной власти
Всего земнаго свѣта части
Повиновалися во всемъ.

Едину только добродѣтель,
Не можетъ время истребить
Еджной ей вещей содѣтель
благоволенъ вѣкъ твердой быть.

Ея ни сильны человѣки,
Ни мысящмя градущи вѣки,
Не могль тронъ поколебать,
Металлы съ твердостïю всею
*Ничто, какъ тлѣнъ и прахъ
предъ нею,*
Не могль вѣчно пребывалъ!

Ktory Ceſarſkim znakiem ozdobiony,
Całemu światu rozdawał Korony,
Wkładaiąc na kark mu iarzmo niewoli
Podług ſwey chęci, i podług ſwey woli;
A tak Rzym, co mu świat cały hołdował,
Padł, gdy ſię z czaſem o pierwſzość mo-
cował.

Gdzież ſię to wſzyſtko ſkryło, i podziało?
Co niegdyś cały przeſtwor zadziwiało
Spełzło, zniknelo, piętnem czaſu ſkryte,
Który ma wſzyſtko pod moc ſwą podbite
Cnoty ſzczegulnie czas zniſzczyć nie może
Stwórca albowiem, iey wiekować kazał.
Tey przemoc żadna niepokazi łoże,
Ani wiek żaden nigdy niezamazał,
Tron kiedy z cnotą wraz ieſt połączony,
Nigdy niemoże bydź cieniem przyćmiony,
Cnota ieſt trwalſza nad wſzyſtkie metale,
Które ſą w oczach iey, iakby niebyły
Czas te, albowiem niſzczy w ſwym powale
Na iedną tylko cnotę nie ma ſiły,
Wiekuyże cnoto! codzień ſię odradzay,
Karz czarne zbrodnie, zaſługi nadgradzay.

ОДА III.

Преложенїе Псалма XIV.

Господи! кто обитаетъ
Въ спѣтломъ домѣ выше звѣздъ?
Кто съ тобою населяетъ
Верьхъ спяащенный горнихъ
мѣстъ?

Тотъ кто ходитъ не порочно,
Правду завсегда хранитъ,
И нелестнымъ сердцемъ точно,
Какъ языкомъ говоритъ.

Кто устами льсти не знаетъ,
Ближнимъ не наноситъ бѣдъ,
Хитрыхъ сѣтей не сплетаетъ,
Чтобы въ нихъ упязъ сосѣдъ.

Пре-

ODA III.

Przełożenie Psalmu XIV.

W świetniey szym Domie od Gwiazd,
Boże! stwórco Panie!
Czyliż z ludzi śmiertelnych ma kto
swe mieszkanie?
Ktoż Cię w budowli twoiey cudowney
wyściga?
Ktoż dach nayświętszy w owych gór-
nych Miastach dźwiga?

Ten, co żyie niewinnie, sprawiedli-
wość chowa,
Co pełne cnoty, iego są czyny, i słowa,
W którego duszy cnota siedlisko osadza,
Którego ięzyk z sercem statecznie się zgadza.

Który kłamstwem się brzydzi, święto-
bliwie żyie,
Sprawiedliwość dopełnia, z zrzódła
prawdy pije,
Którego czysta dusza, nie zna co to zdradzać,
Co bliźnich chytrze w sidła zguby na-
prowadzać.

Kto-

Презираетъ всѣхъ лукавыхъ,
Хронитъ вишняго работъ
И предъ нимъ душею правыхъ,
Держится присяжныхъ словъ.

Въ лихву дать сребро стыдится,
Мзды съ невинныхъ не беретъ,
Кто такъ жить на свѣтѣ
тщится,
Тот во вѣки не падетъ:

НѢКОТОРЫИ РОЗГОВОРЫ.

---

1. Иванъ! подай поставь сюда столикъ на кофе, послѣ обѣда сево дня, гости съ визитомъ у насъ будутъ.

Co pogardza tym, który zaprzedał się
złemu
Uwielbia sług służących Bogu Nay-
wyższemu,

Który raz wykonaney przysięgi nie
łamie,
Który nie wie co to iest, nosić
zbrodni znamie.
Który lichwą brzydzi się, nie iest chci-
wy zysku
Gardzi zemstą, strzeże się niewinnych
ucisku,
Takim albowiem torem wiodący swe życie
Pełne cnoty, na wieki trwać będzie
w zaszczycie.

NIEKTORE ROZMOWY.

---

1. Janie! postaw tu stolik do kawy, po obiedzie dzisiay, goście z wizytą u nas będą.

2. Господинъ Н. Н. прислалъ сказать, что онъ будетъ и съ женою своею.
3. Они не будутъ ранѣе четырехъ часовъ.
4. Что здѣлано, того дѣлать не надобно; не забудь всего поставить къ одному мѣсту, чтобы, когда чего спросятъ подать поскорѣе.
5. Вы намъ позволили, государь мой пріѣхать къ вамъ, мы пріѣхали отдать вамъ долгъ нашъ, и провѣдать о здоровьѣ вашемъ.
6. Я вамъ, Государи мои, покорно благодарствую за честь, которую вы, мнѣ здѣлали.
7. Это моя должность была, пріѣхать къ вамъ: меня это очень безпокоитъ, что вы своимъ учтивствомъ предускорили мою должность.
8. Не прогнѣвайся Государь мой, что я васъ моимъ визитомъ обезпокоилъ.

2. Pan N. N. przyſłał mię, abym oznaymił, iż i z żoną ſwoią wraz będzie ſłużył.
3. Oni nie będą prędzey, iak za cztery godziny.
4. Co iuż gotowe, tego robić nie trzeba; nie zapomniy o niczym, abyś wſzyſtko miał pod ręką, aby gdy czego zawołaią, podać natychmiaſt.
5. Pozwoliłeś nam W. Pan przybydź do ſiebie, przyiechaliśmy tedy dopełnić W. Panu naſzey powinności, i dowiedzieć ſię o zdrowiu iego.
6. Pokornie Wac Panu dziękuię za honor, któryś Wac Pan dla mnie uczynił.
7. Obowiązkiem to moim było, abym do Wac Pana ziechał: Bardzo mię to zawſtydza, żeś Wac Pan ſwoią grzecznością, mię w powinności uprzedził.
8. Niechciey ſię Wac Pan na mnie urażać, iż go wizytą moią zatrudniam.

9. Вы не можете меня обезпокоить, и я тотчасъ буду къ вашимъ услугамъ; прошу покорно войти въ эту комнату.

10. Я думаю, что вамъ недосугъ Государь мои.

11. Ни какъ, Государь мой я ничемъ не занятъ.

12. Я буду въ иное время щастiе имѣть, пользоваться. долѣ вашею прiятною компанiею. рекомендую себя въ вашу милость.

13. Ежели вамъ угодно, прошу какъ найскорае ко мнѣ зайди.

14. Я буду такъ скоро, какъ мнѣ возможно будетъ.

15. Чѣмъ скоряе, тѣмъ мнѣ прiятнѣе.

16. Я радуюся, Государь мой, что съ вами здѣсь встрѣтился на дорогѣ.

17. гдѣ вы по сiе время были? васъ рѣдко очень видать; мнѣ уже кажется, что я васъ около года не видалъ.

18. Я былъ боленъ.

9. Nie możeſz mię Wac Pan zatrudnić, natychmiaſt będę Wac Panu ſłużył. Proſzę pokornie weyść do Pokoiu tego.

10. Sądzę, iż to Wac Panu przykrość czyni.

11. Wcale nie, Panie móy! ia niczym zatrudniony nie ieſtem.

12. Innym czaſem będę miał to ſzczęście zabawić ſię w iego przyiacielſkiey kompanii, polecam mię iego łaſce.

13. Jeżeli ſię Wac Panu podoba, proſzę mię iak nayprędzey odwiedzić.

14. Natychmiaſt mu będę ſłużył, iak tylko mi ſię ſpoſobność nadarzy.

15. Im prędzey, tym będzie miley.

16. Cieſzę ſię Moſpanie! żem ſię z Wac Panem teraz na drodze ſpotkał.

17. Gdzieżeś Wac Pan do tych czas bywał? Rzadkoś ſię dawał widzieć. Zdaie mi ſię iuż, żem Wac Pana bliſko roku nie widział.

18. Chorowałem.

19. Какъ вы болны были? я очень о семъ сожалѣю, и желаю отъ сердца вамъ облегченія.
20. Покорно благодарствую.
21. Не надлежало бы вамъ еще выходить въ такую дождливую, и нездоровую погоду.
22. Я не выходилъ около трехъ недѣль, и мнѣ показалося. невосможно уже болѣе дома оставатся.
23. Покорный слуга Государь мой.
24. Все ли у васъ въ добромъ здоровѣ? а особлыво вашъ батюшка, какъ можетъ?
25. Слава Богу, помаленьку.
26. А Матюшка ваша?
27. Она очень худо можетъ.
28. Я безмѣрно сожалѣю о ея нездоровѣ.
29. Я вамъ покорно благодарствую за ваше доброе желаніе.
30. Отъ куда вы идете, государь мой?

19. Jak to? Wac Pan ſłabyś był? Bardzo na to boleię, i z całego ſerca życzę Wac Panu zdrowia.
20. Jak nayuniżeniey dziękuię.
21. Nie należałoby Wac Panu ieſzcze wychodzić w tak dżdżyſtą, i niepogodną porę.
22. Ja niewychodziłem około trzech Niedziel, i zdało mi ſię, że iuż dłużey nie potrafię w domu wyſiedzieć.
23. Nayniżſzy ſługa Wac Pana.
24. Wſzyſtcyż u was ſą w dobrym zdrowiu, a oſobliwie Oyciec Wac Pana iak ſię ma?
25. Chwała Bogu! pomaleńku.
26. A Matka?
27. Bardzo ſłaba.
28. Niewypowiedzianie żałuię, iż ieſt ſłabą.
29. Pokornie dziękuię Wac Panu, za dobre życzenie.
30. Zkąd Wac Pan idzieſz?

31. Я былъ у васъ государь мой, и мнѣ тамъ сказали, что вы у брата пашего были.

32. Это подлинно что я тамъ былъ да уже тому съ часъ, канъ я отъ него пошелъ.

33. Стучитъ нѣкто, кажется будто кто у дверей.

34. Вы пожаловали, Государь мой, очень къ стати, я объ васъ думалъ, и ежели бы вы не пришли я послалъ васъ искать.

35. Я бы желалъ быть только щастливъ, чтобъ имѣть случай, ватъ услугу показать.

36. Пожалуй войди, я васъ прошу войти.

37. Пойдите предо мною, а я за вами, изволь.

38. Я не здѣлаю сего.

39. Вы дѣлаете очень много церемоніи.

40. Я иного не дѣлаю, какъ должность мою.

41. Радую ся что васъ нахожу

въ

31. Byłem u Wac Pana, i tam mi powiedziano, żeś Wac Pan był u Brata.

32. To fałſzywie mówiono, że ia tam byłem, gdyż iuż temu zgodzina, iakem od niego wyſzedł.

33. Puka ktoś, zdaiemi ſię, iż ktoś ieſt przy drzwiach.

34. Wac Pan raczyłeś mię uprzedzić, o Wac Panu myślałem, i gdybyś był nie przyſzedł, poſłałbym był ſzukać go.

35 Żądałbym bydź tyle ſzczęśliwym, aby mi ſie nadarzyła ſpoſobność okazania W. Panu mych uſług.

36. Bądź łaſkaw wniyśdź, proſzę weydź.

37 Jdź Wac Pan wprzòd, a ia za Wac Panem. Proſzę.

38. Ja tego nie uczynię.

39. Czyniſz Wac Pan nadto wiele ceremonii.

40. Nic nie czynię, nad moią powinność.

41. Cieſzę ſię, iż Wac Pana w dobrém

zdro-

въ добромъ здоропѣ. Прошу меня изпжнивъ, что я такъ умедлилъ притти къ вамъ. Право Государь мой, мнѣ было не позможно, исполнить мою должность ранѣе сего, для тѣхъ причинъ, о которыхъ я памъ имѣю честь донести тотчасъ.

42. Вы очень изрядно здѣласте.

43. Канъ памъ угодно.

44. Знаю Государь мой, что вы любите чай пить; не изволите ли епо напится; я тотъчасъ спарить прикажу.

45. Изволитель эту чашку выпить пока горячо; ибо когда чай простынетъ, то ужъ он неприятенъ.

46. За чемъ вы Государъ мой вышли въ такое нещастье?

47. Да тожъ самое я мнѣ случалось.

38. Лучше сказать.

49. Я для забавы выкурю трубку табаку.

zdrowiu znayduię, proſzę mi darować, żem tak ſtał ſię nierzetelnym wprzybyciu do Wac Pana. Prawdziwie Mości Dobrodzieiu, żem nie mógł dopełnić moiey powinności wcześniey iak teraz, z tych powodów, z których będę miał honor wytłumaczyć ſię Wac Panu natychmiaſt.

42. Wac Pan bardzo dobrze to uczyniſz.

43. Jak ſię Wac Panu podoba.

44. Wiem Mości Dobrodzieiu! iż lubiſz pić herbatę (czay) nie będzieſz że łaſkaw napić ſię? natychmiaſt każę go zrobić.

45. Chciey Wac Pan tę filżankę wypić, póki gorąca, albowiem gdy herbata przeſtygnie, to iuż nie ma ſmaku.

46. Dla czegoś Wac Pan podpadł takowemu nieſzczęściu.

47. Otoż to, to ſamo i mnie zdarzyło ſię.

48. Lepiey powiedzieć.

49. Dla rozrywki wykurzę faykę tytuniu.

50. Для угожденїя вамъ и ю за:
пурю.
51. Нынѣ много трубокъ дѣлаютъ
изъ разныхъ матерїй, и раз-
личнаго виду.
52. Я тому весьма часто дивлю-
сю, и хвалю.
53. Я тожъ мнѣнїе содержу.
54. Какой это у васъ табакъ?
55. Виргинской, Турецкой.
56. По духу слышно, онъ очень
крѣпокъ.
57. Есть у меня другой полегче.
Тотчасъ велю прынести.
58. Этотъ прежняго прїятнѣе,
и легче.
59. Кофїи есть прїятное питье
60. Я почитаю всегда кофїй лу-
чше чаю.
61. Пожалуй скажы по чему ко-
фїй хорошей выбирать?
62. Иду прогуливать ся.
63. Я бы охотно съ вами вмѣ-
стѣ пошолъ, ежели бы зналъ,
что то вамъ не противно
будетъ.

64.

50. Dla przypodobania ſię Wac Panu,
i ia będę palił.
51. Teraz wiele lulek robią z różnych
materyi, i różnym kſztałtem.

52. Temu ia bardzo częſto przypa-
truię ſię, i chwalę.
53. Tegoż ieſtem zdania.
54. Jaki to u Wac Pana tytuń?
55. Wirginia, Turecki.
56. Poznać z zapachu, że bardzo
mocny,
57. Jeſt umnie drugi łagodnieyſzy,
natychmiaſt każę go przynieść.
58. Ten od pierwſzego przyiemniey-
ſzy, i lekſzy.
59. Kawa ieſt przyiemny napóy.
60. Ja zawſze przenoſzę kawę, nad
herbatę.
61. Bądź łaſkaw, powiedź, iak poznać
dobrą kawę?
62. Idę rozerwać ſię.
63. I iabym chętnie z Wac Panem na-
tychmiaſt poſzedł, gdybym wie-
dział, iż to Wac Panu ſprzeciwiać
ſię nie będzie.

64

64. Мой Государь вы всегда въ трудахъ упражняетесь.
65. Я дѣлаю только для прогнанія своей скуки.
66. Благодарствуемъ вамъ господынъ, за ваше пріятство.
67. Подлинно такъ.
68. Я бы имѣлъ отъ того совершенное мое удовольствіе.
69. Вы только надъ нами издѣваетесь (играете)
70. Ни какъ, Государыня, я не шутя съ вами говорю.
71. Вонъ, вашъ братецъ! идетъ мимо! Одинъ ли онъ?
72. Знаетель вы его кто такой?
73. Кажется, будто моей сестры сынъ (мой племянныкъ)
74. У васъ зрѣніе лучше моего.
75. Сколько прикажетъ: Сударыня купить?
76. Пожалуйте Государь той скажите мнѣ гдѣ живетъ Господинъ Н. Н.
77. Я очень долго искалъ его квартиры.

64. Mospanie! Wac Pan zawsze zatrudniony iesteś.
65. Czynię to tylko dla pozbycia się tęsknoty.
66. Dziękuię Wac Panu za iego dobre serce.
67. Nieinaczey iak tak.
68. Jabym odniosł z tego, zupełne ukontentowanie swoie.
69. Wac Pan tylko ze mnie, żartuiesz (drwisz.)
70. Nigdy, Pani nie żartuię, rozmawiaiąc z nią.
71. Oto twóy brat idzie mimo! Czyliż on sam?
72. Znaszli go Wac Pan, kto to taki?
73. Zdaie mi się, że to moiey siostry syn, (móy Imiennik, krewny)
74. Wac Pan masz wzrok lepszy odemnie.
75. Wiele Pani rozkaże kupić?
76. Bądź Wac Pan łaskaw, powiedz mi, gdzie mieszka JPan N. N?
77. Bardzo długo szukałem iego stancyi.

78. Умѣете ли вы по нѣмецки?
79. За что благодарить?
80. Эй Петръ гдѣ ты?
81. Посмотри кто то стучится у дверей.
82. Не слыхалъ, чтобъ кто стучался.
83. Гдѣ поварьха? надобно ей на рынокъ итти.
84. Пусть купитъ говядины, телятины, и свинины, капусты.
85. Я не хочу безъ дѣла сидѣть, и ежели тебѣ въ чемъ услужить могу, то скажи только мнѣ.
86. Хорошо, Спасиба!
87. Я въ двенадцатомъ часу васъ ждать буду.
88. Желалъ бы я васъ, Государь мой у себя обѣдать удержать, ежелибы я то имѣлъ, что вамъ бы пріятно было.
89. Я васъ обеспокоить нехочу.
90. При семъ случаѣ и меня ничепо не пропадетъ,
91. И такъ я ужъ прежнею вашею милостію доволенъ.

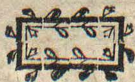
78. Czy umieſz W. Pan po Niemiecku?
79. Za co dziękować.
80. Hey! Piotrze a gdzieś ty?
81. Obacz kto tam puka (kołacze) do drzwi.
82. Nieſłychać aby kto pukał.
83. Gdzie Kucharka? potrzeba aby poſzła do miaſta.
84. Trzeba kupić mięſa, cielęciny, i wieprzowiny, kapuſty.
85. Ja nie lubię prożnować, i ieżeli ci w czym mogę uſłużyć, to powiedź mi tylko.

86. Dobrze! Bóg zapłać.
87. O dwunaſtey godzinie czekać cię będę.
88. Pragnąłbym ia u ſiebie Wac Pana na obiad zatrzymać, ieżelibym to miał, coby wam ſmakować mogło.

89. Nie chcę Wac Pana trudnić.
90. Przy tey okoliczności, i mnie nic nie zginie.
91. I tak ia iuż z poprzedniczey łaſki Pańſkiey, mam doſyć.

92. Пожалуйте не прогнѣвайтеся на меня, что васъ задержалъ.
93. Что много спорять?
94. Садись мой Государь.
95. Что намъ напрасно время терять въ церамонïяхъ? ибо между тѣмъ кушанве простынетъ.
96. Вы Государь мой не пушаете; развѣ кушанье вамъ не прапится.
97. На прасно Государь мой, вы сïе говорите, кушанве очень хорошо пристряпано но мнѣ ѣсть не хочется.
89. Господа, что пить не изволите? пожалуйте кушайте!
99. Вы конечно охотнини болше до Рейнпейну.
100. Остантесв пожалуйте, не изпольте итти изъ покоевъ для меня.

Кто

92. Zmiłuy ſię, nie gnieway ſię na mnie, iż cię zatrzymałem.
93. Na co ſię wiele ſprzeczać.
94. Siaday Mości Panie.
95. Na co mamy czas próżnie trawić na ceremoniach, a tym czaſem iedzenie oſtygnie.
96. WacPan nic nie ieſz, chyba, że potrawy WacPanu nie ſmakuią.
97. Na próżnie WacPan to mówisz, Jedzenie bardzo wyśmienite wydano; tylko iż mi ſię ieść niechce.
98. Mości Panowie cóż to? pić nie będziecie łaſkawi? proſzę piycie.
99. Wac pan zapewne lubiſz lepiey wino Reńskie.
100. Zatrzymay ſię Wac Pan, bądź łaſkaw, niechciey dla mnie z pokoiu wychodzić.

H Kto

Кто на молокѣ ожегся, тотъ и на воду дуетъ.
Скорбная вещъ есть нищета.
Какъ скоро изъ глазъ, такъ и изъ памяти вонъ.

Безъ соли, безъ хлѣба, худая бесѣда.
Въ нетопленную печь хлѣбы сажать.
Безъдонной кадки, водою не наполнишъ.
Бешенному не давай ножа въ руку.

Гора съ горою не сойдется, а Человѣкъ съ Человѣкомъ сойдется.
Яйца курицу учать.
Воронъ ворону глаза не выклюзаетъ.

За кѣмъ щастїе за тѣмъ и люди.
Рубашка ближе къ плечамъ чѣмъ кафтанъ.
Худые вѣдомости все веселїе, испортили.
Тамъ добро, гдѣ хлѣба довольно
Горшокъ котлу насмѣпается.

Ско

Kto ſię na ukropie ſparzy, to i na zimną wodę dmucha.
Naynieznośnieyſze ieſt ubóſtwo.
Skoro z oczu, wnet i z pamięci.

Bez ſoli bez chleba, mizerna bieſiada
W piec nie palony, chleb ſadzać.

Bez dna beczki, wodą nie napełnisz.
Szalonemu noża nie daway do rąk.

Góra z górą ſię nie zeydzie, a człowiek z człowiekiem ſię zeydzie.
Mędrſze iayca niż kury.
Kruk, krukowi oka nie wykole.

Gdzie ieſt ſzczęście, tam i przyiaciele.

Bliżſza koſzula ciała, aniżeli ſuknia.

Niepomyślne donieſienia, całą radość zmieſzały.
Tam dobrze, gdzie na chlebie nie zbywa.
Kocioł garkowi przygania, a obydwa ſmolne.

H 2.

Скоряе можно медпѣдя грамотѣ научить; осла плясать.

На языкъ медъ а подъ языкомъ ледъ.

Знать сову; и по полету.

Гни дерево капъ еще гнется.

Малыхъ воропъ вѣшаютъ, а большихъ прощаютъ.

На упрятаго дубина.

Какому быть въ старости а млоды лѣта объявлаютъ.

Сїе ѣапъ полезно есть капъ слѣпому зержало.

Prędzey można niedźwiedzia nauczyć czytać, a oſła tańczyć.

Na ięzyku miód, a pod ięzykiem lód.

Znać ſowę, i po locie.

Gniey drzewo, gdy ſię giąć daie.

Małych złodzieiów wieſzaią, a więkſzym nic nie czynią.

Na upartego, dębina, (kiy.

Jakim kto będzie na ſtarość, młode okazuią lata.

Tyle to tu pomoże, co ślepemu źwierciadło.

О обезьяне Юлия Папы.

У Юлія втораго Папы была обезьяна, Которая чрезвычайные имѣла замыслы. Въ зимнія ночи когда служители Папскіе въ печи пекли каштаны и ѣли, обезьяна въ небытность слугъ желала достать; изъ печи каштанов, канъ огонъ лапы ея жегъ; то она поймавъ котку, принесла къ печи, и лапою ея изъ горячаго пепла таскала каштаны: оттуда произошла у Италіанцовъ пословица подобная Россійской; чужими руками жаръ загребать.

Ксерксъ равномѣрно испугался, когда увидѣлъ малые островки, у которыхъ думая, что то стоитъ многочисленый непріятельскій флотъ.

Александра великаго неменше ужасила подъ видомъ непріятеля толпа обезьянъ.

Юлій Кесарь устрашился въ изрядномъ порядкѣ стоящихъ въ дали деревьевъ.

Стихотворца отвѣтъ.

Славный французскій Стихотворецъ Г. Пиронъ выходя изъ Парижскаго публичнаго Театра, встрѣтился съ другимъ Стихотворцомъ, котораго трагедія тогда была представлена, но которая не понравилась зрителямъ. Какова моя піеса, спросилъ Стихотворецъ у Пирона? кажется зрители ея не просвистали? нѣтъ, не просвистали, отвѣтствовалъ Пиронъ; да можно ли тѣмъ свистать, которые зѣваютъ?

Богатъ во снѣ.

Одному Человѣку въ древности видѣлось во снѣ, будто висѣло яйцо надъ его постелею въ спальнѣ. Пробудившись онъ побѣжалъ

пнѣъ

тотъ часъ къ толкователю сновъ толкователь ему сказалъ: что у него подъ кропатью находится кладъ, а именно: котель серебрный наполненый серебромъ и золовомъ. Сновидѣцъ подѣжалъ домой безъ души отърадости, началъ копать и вынулъ оный кладъ; а чвобъ не оставивъ толковаѣеля сновъ безъ награжденія; во онъ послалъ ему немного серебра. Толковаѣелъ сновъ получа малый подарокъ сказалъ: сожалѣю, что онъ нашелъ яйцо безъ желтка: ибо что въ ономъ яйцѣ вылъ бѣлокъ; то я вижу а что бы желтокъ въ немъ находилъся; того не видно.

ИСКУСТВО ДАВАТЪ.

Тюреннъ увидѣлъ въ споемъ войскѣ Офицера знатнаго рода, но весьме бѣднаго и имѣющаго худую перховую лошадь; онъ позвалъ его къ себѣ объѣдать, и отведши его на сторону сказалъ: Государь мой, у меня есть прозьба къ вамъ, можетъ быть она покажется вамъ нѣсколько дерзновенна, что вы не откажете вашему Генералу, Я старъ, продолжалъ онъ, и болѣнъ; лошади горячія меня беспокоятъ; а я видѣлъ у васъ одну, на которой бы я могъ спокойно ѣздить, не лезя ли мнѣ ея уступить.

Офицеръ отвѣчалъ ему нижайшимъ поклономъ, и вотъ же часъ возпратясь домой и взяпъ спою лошадь, отвелъ ея въ конюшню Тюреннепу, Который на другій день ему прислалъ найлучшую лошадь изъ споей конюшни; Чтобы такимъ овразомъ дарить, то должно имѣть Тюренневу душу.

О БОНОЗѢ.

Бонозъ Римскій виранъ, который столько пилъ вина, что никто съ нимъ ровнятся не могъ, и при

и при всемъ томъ сколько ни пивалъ, никто пьянаго его не видалъ; и хотя потомъ происходящимъ отъ внутреннаго жара все тѣло и одежда были омочены однако онъ всѣ дѣла отправлять могъ. О немъ изрядно говаривалъ Авреліанъ.

Не для того Бонозъ родился что бы жить,
Но чтобъ ему вино безпрестанно пить.

О КАЛЛИГУЛѢ.

Славный Императоръ Римскій Каллигула собрался нѣкогда въ походъ со своимъ Войскомъ. Въ Римѣ всѣ думали, что онъ пошелъ войною на Британцовъ; а онъ прибылъ къ морю, поставилъ въ строй воиновъ, и далъ знакъ, чтобъ всѣ раковины изъ моря таскали, и какъ оныхъ принесено было къ нему великое множество; то онъ несказанно хва-

хвасталъ, какъ бы море побѣдилъ, и Раковины привезши въ Римъ показывалъ народу, во увѣреніе побѣды надъ моремъ, толь великую корысть.

BILETY PRZYIACIELSKIE.

Милостивой Мой Государь.

За превеликое щетаю себя удовольствіе, что могу найти способъ засвидѣтельствовать мое вамъ почтеніе объявляя при томъ, что моего дружескаго къ вамъ расположенія не измѣнилъ, и съ нимъ вѣчно остатся желаю.

ОТВѢТЪ.

Приношу мою покорнѣйшую благодарность за вашу на меня память; желая въ томъ васъ Милостиваго Государя укрепить, что я искренной долгъ себя щетаю быть вашимъ покорнѣйшимъ. и прочая.

Prostak z tych liczby, których to nazywaią dobremi duszami, przyiechawszy do Dworki, starać się o iey przyiaźń, gdy od niey wyszydzonym został, wpada do stayni, krzycząc na woźnicę; zaprzegay, bo tu drwią z nas, na to Furman odpowie: Chyba z Pana, nie ze mnie, gdyż ia w pokoiu nie byłem.

Emilius Wódz Rzymski, chcąc się rozwieśdź z żoną, gdy mu mówiono; iż iest piękna, rozumna, i ma z niey dzieci wielkie czyniące nadzieie, prawda, odpowiedział ozięble: ale przypatrzcie się tylko moiemu obuwiu, iest nowe, piękne, i dobrze zrobione, z tym wszystkim muszę ie odrzucić, ponieważ mnie samemu iest tylko wiadomo, gdzie mię uciska.

Antonius Pius, gdy był dla ludu szczodrym, a żona iego *Faustyna* strofowała go o to, rzekł powinnaś wiedzieć, że skorośmy tylko na Cesarstwo wstąpili, utraciliśmy zaraz prawo

wo własności, nawet i w tym, cośmy posiadali wprzódy.

Pan de *Roguleaure* mawiał, iż nie zna tylko trzy uczciwe niewiasty, a kiedy go Królowa zapytała się; któreż to są?.. Odpowiedział: W. K. Mość iesteś pierwszą, moia żona drugą, lecz uwolniy mię W. K. Mość od wymienienia trzeciey, a zostaw mi drzwi tylne do schronienia się przed nienawiścią Kobiet, z których każdey zostawuię mieysce podchlebiać sobie, iż ona iest trzecią.

Arystyp zapytany; W czym Filozofowie ludzi innych przechodzą?.. Odpowiedział: W tym; iż chociażby i praw żadnych nie było, takby iednakże żyli iak żyią teraz.

Marszałkowa d' *Ancre* za Regencyi *Maryi Medyciuszki*, gdy Męża iey zabito, a iey pytano się przed spaleniem, iakich czarów użyła do oczarowania Królowey? — — Rzekła: *Moie czary te były, które dusze mocne, maią nad duszami słabemi.*

Xiężna

Xiężna *Lubomirſka* Marſzałkowa Wielka Koronna, gdy Koloniści od niey poosadzani, widocznie ſwóy pomnożyli maiątek, a radzono iey, aby na tych ludzi więkſze nałożyła podatki; *Uchoway Boże!* odpowiedziała: abym powiękſzeniem podatków, karać miała tych ludzi za to, że ia mam pewne dochody, a oni ſą ſzczęśliwemi.

Geſklin przed ſkonaniem zaklinał Officyerów, aby woiuiąc pamiętali; że z temi tylko walczyć powinni, którzy broń podnoſzą, nie zaś z temi, którzy albo ſą niewinni, albo niedołężni, iako to: Ubogie poſpólſtwo, dzieci, Xięża, niewiaſty i ſtarcy.

Epiktet Filozof mawiał: iż iako ſłońce nie czeka, aby ie proſzono o światło, tak człowiek również pochwał, ani nadgród oczekiwać nie powinien, ale drugim dobrze czynić bez prożby.

Symonides Poeta, proſzącemu, aby mu napiſał wierſze, i obiecuiącemu znać wdzięczność, odpowiedział: dwie ſkrzy-

ſkrzynie mam w domu moim, iedną z oświadczeniami, a drugą z pieniędzmi. Gdy mię tedy przyciſka potrzeba; idę do ſkrzyni oświadczeń chcąc ſię zaſilić, ale znayduię ią próżną, druga zaś tylko mi ratunek przynoſi.

Alfons Król *Arragońſki* mawiał: Ten który na urzędzie iakowym zoſtaie, ile drugich urzędem przewyżſza zaſzczytami, tyle bydź i lepſzym od innych ludzi powinien.

О АЛЧБѢ.

Несытая алчба имѣнія, и власти
Къ какой ты крайности родъ смер-
тныхъ привела?
Которой ты въ сердцахъ не возбу-
дила страсти?
И коего на насъ не устремила зла.
Съ тобою возрасли и зависть и ко-
варство;
Твое исчадіе кровавая Война!
Которое одъ ней не стонетъ Го-
сударство?
Которая отъ ней не потряслась
страна?
Гдѣ были созданы всходящы къ не-
бу Храмы;
И стѣны трудъ вѣковъ, и многихъ
тысячъ потъ
Тамъ видны лишъ однѣ развалины
и ямы,
При коихъ Тучную имѣетъ пае-
ству скотъ.

O CHCIWOSCI.

O Chciwości imienia, i władzy nie
ſyta!
W iakież wiry ród ludzki twe ty-
rańſtwo chwyta.
Jakieyże nie ſprawiłaś na ſercach bo-
iaźni,
Jakiego okrucieńſtwa, wśrzód uciſku,
kaźni.
Z tobą wzroſło zabóyſtwo, zazdrość
nie ſpokoyna,
Twóy to plemie niſzcząca płod ieſt
krwawa woyna.
Któreż przez cię Królewſtwo nie ieſt
uciśnione?
Któreż Kraie nie wſtrzęſłe, mordem
oſłabione.
Twe to dzieło, gdzie były wieże bu-
dowane
Wyſokie, trudem, potem wieków o-
blewane.
Tam teraz rozwaliny, i iamy prze-
ſtworne
Koło których, paſtwiſko ma bydło
wyborne.

Ежели бы ты съ довольнимъ вниманїемъ, и оттрясти отъ мислен наго зренїя мгу стрястей разсмотрѣлъ, коль премѣнно есть и не надежно лстивое щастїе, тобы ты вящше онаго отвращался, бѣгалъ и гнушался; нежели ты до нынѣ прилягалъ раченїе къ снисканїю онаго.

Роскошъ и праздность какъ два сосца всѣхъ пороковъ, вливаютъ подъ видомъ сладости бѣдственную Язву въ душу и тѣло, несносная оскробленїя, бѣдность и смертносная болѣзни.

Законъ предписываетъ Человѣку любитъ близняго какъ самого себя.

Gdybyś ty z zupełną uwagą, i odſunąwſzy od ſerdecznego oka mgłę namiętności, zobaczył, iak zmienne i nie pewne zdradliwe ieſt ſzczęście, tobyś bardziey od niego ſtronił, uciekał, i brzydził ſię, niżeliś dotąd przykleiał ſerce ſwoie do uzyſkania tegoż.

Roſzkoſz, i próżnowanie, ſą to dwa źrzódła wſzyſtkiego złego, pod pozorem ſłodyczy, zadaią śmiertelne rany na duſzy, i na ciele, przynoſzą wielki ſmutek, utrapienie i boleści.

Prawo nakazuie człowiekowi, kochać bliźniego, iak ſiebie ſamego.

LICZBA

Rzymska iako też i Arabska

I. II. III. IV. V. VI. VII. VIII. IX.
1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9.
X. XI. XII. XIII. XIV. XV. XVI.
10, 11. 12 13. 14. 15. 16.
XVII. XVIII. XIX. XX. XXX. XL.
17. 18. 19. 20. 30. 40.
L. LX. LXx. LXXX. XC. C. CX.
50. 60. 70. 80. 90. 100. 110.
CXL. CL. CC. CCC. CD. D.
140. 150. 200. 300. 400. 500.
DC. DCC. DCCC. CM. M. MC.
600. 700. 800. 900. 1000. 1100.

Tłómaczenie

V. znaczy 5. – X. znaczy 10. L. czyni 50. C. znaczy 100. &c: Jeżeli się po nich inne liczby dodaią, tedy ie powiększaią tym samym. Lecz ieżeli się kładą przed niemi: umnieyszaią ich ważność, i tak na przykład. XI, znaczy II przed X. zaś położona laska 9. L. znaczy 50. po L. X. będzie 60 przed L. zaś 40. przez subtrakcyę.

TABLICA

Pitagoresowa do Liczb mnożenia

1	2	3	4	5	6	7	8	9
2	4	6	8	10	12	14	16	18
3	6	9	12	15	18	21	24	27
4	8	12	16	20	24	28	32	36
5	10	15	20	25	30	35	40	45
6	12	18	24	30	36	42	48	54
7	14	21	28	35	42	49	56	63
8	16	24	32	40	48	56	64	72
9	18	27	36	45	54	63	72	81

Inni zaś mnożą, na palcach zaczynaiąc od 6. i tak np: 6. razy 8. zginaiąc u iedney ręki ieden palec, mowią, 6. u drugiey zaś ręki zaczynaiąc rownież od sześciu, trzy palce, mowiąc 6. 7. 8 zgięte tedy 4 palce znaczą cztery dziesiątki, u lewey zaś ręki otwarte 4 palce, a u prawey dwa rozmnożywszy, mówiąc lub myśląc, 2. razy 4. są osiem. dodaiąc 8. do 40. uczyni 48. Chcąc zaś mnożyć 8. 9. u lewey ręki zgina się 3. palce to iest 6 7 8 u prawey 4. czyli 6. 7 8 9. pozostałe u lewey ręki dwa palce mnożą, przez pozostały otwarty u prawey ieieden. i maią 2. a te dodawszy do siedmiu dziesiątkow oznaczonych zgięciem palcow, maią 72.

Lecz lepiey iest daleko, umieć te mnożenia na pamięć Czego aby łatwiey dokazać przyszło; następuiąca tablica iaśniey liczb okazuie mnożenie.

TABLICA
Mnożenia Liczb.

1.	raz	1.	czyni	1.
2.	razy	2.	czyni	4.
2.	—	3	— —	6
2.	—	4.	— —	8
2.	—	5.	—	10.
2.	—	6	—	12
2.	—	7	—	14
2.	—	8.	—	16.
2.	—	9	—	18
2.	—	10	—	20.
3.	razy	3.	czyni	9
3.	—	4.	—	12.
3.	—	5	—	15
3.	—	6	—	18
3.	—	7	—	21
3.	—	8.	—	24
3.	—	9.	—	27
3.	—	10.	—	30
4.	razy	4.	czyni	16.
4.	—	5.	—	20
4.	—	6	—	24
4.	—	7.	—	28.
4.	—	8.	—	32
4.	—	9.	—	36.
4.	—	10	—	40.
5	razy	5.	czyni	25
5.	—	6	—	30
5.	—	7.	—	35.
5	—	8.	—	40.
5.	—	9.	—	45.
5.	—	10.	—	50.
6.	razy	6.	czyni	36
6.	—	7	—	42
6.	—	8	—	48
6.	—	9.	—	54
6.	—	10	—	60
7.	razy	7.	czyni	49
7.	—	8.	—	56
7.	—	9.	—	63.
7.	—	10.	—	70.
8.	razy	8.	czyni	64.
8.	—	9.	—	72
8	—	10.	—	80.
9.	razy	9.	czyni	81.
9	—	10.	—	90.
10.	razy	10.	czyni	100
10.	—	100	—	1000.
10,	—	1000.	—	10,000.

LICZBA
Cerkiewna, i Arabska.

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.
А.	В.	Г.	Д.	Е.	S.	З.
8.	9.	10.	11.	12.	13.	
И.	Θ.	I.	Aı.	Bı.	Iı.	
14.	15.	16.	17.	18.	19.	20.
Дı.	Eı.	Sı.	Зı.	Иı.	Θı.	К.
21.	22.	30.	40.	50.	60.	70.
Ка.	Кв.	Л.	М.	Н.	Ξ.	О.
80.	90.	100.	200.	300.	400.	
П.	Ч.	Р.	С.	Т.	Y.	
500.	600.	700.	800.	900.		
Ф.	Х.	Ѱ.	Ѡ.	Ц.		
1000.	2000.	3000.	4000.	5000.	6000.	
҂А.	҂В.	҂Г.	҂Д.	҂Е.	҂S.	

СЛОВАРЪ.

SŁOWNIK.

Nie które tu tylko słowa w częstszym używaniu będące, a nie maiące podobieństwa z ięzykiem Polskim, lub bardzo mało, umieścić starałem się dla zrządzenia iakieykolwiek czytelnikowi łatwości w czytaniu Rossyiskiego ięzyka.

A

Albo Или, ливо.
Albowiem, иво, затѣмъ что, для того что.
Aby чтовъ давы.
Abecadło, Азвука.
Aby raz, хотя однажды,
Ach! Ахъ горе! бѣда.
Adamaszek Тафта.
Adziamski kobierzec. Персиӟскый коверъ.
Afekt, Пристрастїе, усердїе.
Agrest. Барварисъ.
Aksamit. Бархатъ.

Alem-

Alembik, Кубикъ.
Ale, Но, однакожъ.
Alić, Вотъ, вотъ на! вовъ тевѣ.
Altanna, Верхная горница.
Ani, ни, нижее
Ani tak, ani owak, ни сякъ, ни такъ,
Ani tam, ani sam, ни туда, ни сюда.
Ani tu, ani tam, ни здѣсь, ни тамъ
Ani ten, ani ów, Ни тотъ, ни сей.
Anioł stróż, Ангелъ хранитель.

B

Baba, Старуха.
Babka rodzona, Бавка родная.
Baba przy rodzeniu, Бавушка повитушка.
Baczę. Вижу Разумѣю смакаю.
Bacznie, Расудительно.
Baczność, Разсуждєнїе.
Badacz, Сыщикъ испѣдователь.
Badanie, Слѣдствїе.
Badam się, Сыскываю, шарю.
Bądź to bądź owo, Хоть то, хоть друroe.
Bądź, Пусть, пущай, не замай.
Bądź na mię łaskaw, Помилуй меня, умилосердись надо мною.

Bądź

Bądźmy dobrey myśli, *повсселимся.*
Bagnisko, *Лужа, болото.*
Baię bayki, *Сказки сказиваю, балагурю, пру, пустоть мелю.*
Bakałarz, *Учитель.*
Bałamuctwo *Валагурсьво.*
Bałamut, *Валагуръ.*
Bałwan, *Кумиръ, идолъ, болванъ, истуканъ, статуя.*
Bałwan soli, *Комоть соли.*
Balsam, *Сокъ бальсамовїй.*
Bałwochwalnia, *Капище.*
Bałwochwalca, *Идолопоклонникъ.*
Banit, *Опальный.*
Bańka, *Банка, кубашка.*
Bankiet, *Пиръ.*
Bania .gliniana *Кувтинъ.*
Baran, *Овенъ, Баранъ.*
Baranek, *Барашекъ.*
Barchan, *Вибойка.*
Bartnik, *Пчелникъ.*
Barwa na twarzy, *Краска на лицѣ. руменецъ.*
Baryła, *Боченокъ.*
Barwa na sługach, *Ливерїя.*
Barszcz, *Щи, тли, и борщъ, ьрава.*

Bluźnierstwo, *Хула.*
Boday, *Дай Богъ.*
Boday zdrów, *Здравствуй, будь здоровъ.*
Bohatyr, *Рыцаръ, Витязь, Богатырь.*
Boiaźń, *Страхъ, трепеть.*
Burak. *Борщъ.*
Bóty, *Сапоги.*
Bryła, *Глыба.*
Brytan, *Аглинская собака.*
Brzydko, *Мерзко, гадко, скаредно.*
Brzydzę się, *Гнушаюсь, мерзю.*
Burmistrz, *Бургомистръ.*
Bursztyn, *Янтаръ.*
Burza, *Мрачно, облачно, темно.*
Burzyciel. *Разоришель.*
Bydle, *Скотина.*
Byle, *Толькобъ, лишъ.*
Bywa to, trafia się, *случается.*

C

Ceber, *Ушатъ.*
Cebula, *Лукъ что ѣдять.*
Cegła, *Курпичь.*
Cel, *Мѣта, мышенъ, цѣль*
Cera, krasa, farba, *цвѣть, доброта матерїк, качество.*

Cetno, *Чотъ, чотка.*
Chart, *Гончая собака.*
Chcę, *Хочу, желаю.*
Chciwość; *Охота, желаніе:*
Chędogi, *Щоголь.*
Chełpliwy, *Хвастъ, хвастунъ:*
Chętny, *Охочій, склонній, охотникъ.*
Chłop, *Хохолъ, рабъ, мужикъ:*
Chorąży, *Прапорщикъ, знаменникъ, Хоружій.*
Choruię, *Недомогаю, боленъ, немоществую.*
Chowam, *Прячу, храню, зберегаю.*
Chusta, *Платокъ*
Chwila, czas, *Время.*
Chibki, *Вертлявъ, досужъ:*
Chytrość, *Коварство, лукавство, хитрость.*
Cienki, *Тонокъ.*
Cieżar, *Тягость.*
Cieśla, *Плотникъ.*
Cieżki, *Тяжелъ.*
Ciotka, *Тетка.*
Ciskam, *Гнету, жму, бросаю, мечу, кидаю.*

Cło, myto, mostowe, *Таможенная пошлина.*
Cmentarz, *Погость, Гробовище.*
Cnota, *добродѣтель.*
Co, *Что?*
Codzień, *повседневно.*
Cofam się, *Пожаюь назадъ.*
Córka, *Дочъ, дщерь, дочка.*
Cud, *Чудо, диво.*
Cudzołożnik, *Прелюбодѣй.*
Cudzoziemiec, *Иностранецъ*
Cukier, *Сахаръ,*
Cwieczek, *Ключикъ.*
Cwierć, *Четверть, четвертая доля,*
Cyna, *Олово.*
Cynamon, *Корица.*
Czapka, *Шапка, Шляпа.*
Czart, *Бѣсъ, сатана, чортъ, діаволъ, демонъ, злый духъ.*
Czas, *Время, досугъ.*
Czczę, *Почитаю.*
Czczenie, *Почтеніе.*
Czech, *Богемецъ.*
Czekam, *Жду, дожидаюсь.*
Czemu, dla czego, *Для чего, почему, для какой причины.*

Czerniec, zakonnik, *Монахъ.*
Czerſtwość, *Живносьь въ тѣлѣ.*
Czerwiec mieſiąc, *Іюнъ.*
Czerwienieię, *Краснтю.*
Czerwoność, *Красность.*
Często, *Часто, многократно.*
Członek, *Членъ, составъ.*
Czołgam ſię, *Карабкаюсь.*
Czołn, *Лодиа, челнъ, верейиа.*
Czub, *Хохолъ, чубъ.*
Czucie, *Чувство.*
Czuię zapach, *Обоняю.*
Czy, czyli, *иль, или.*
Czynię, *Дѣлаю, творю, чиню.*
Czynię zadosć, *Удоволствую.*
Czynię ſię czym, *Притворяюсь.*
Czynsz, *Переписъ.*

D

Dam ci w łeb, *Кокну тебя въ лобъ.*
Dar, *Подарокъ,*
Darmo, *Напрасно, всуе, туне, по пустому.*
Daſam ſie, *Серчаю, сержусь гнѣваюсь.*
Dam z sobą mówić, *Слушаю увѣщанія.*
Datek, *Дача, даяніе.*

Dawca, *Даятель.*
Dawnieyszy, *Старѣе лѣтами.*
Dawność, *Древность, старина.*
Day go Bogu, *Ахъ горе!*
Day mi pokoy, *Нетронь меня. незамай. дай мнѣ покой.*
Daymy i to, *Пусть и такъ.*
Dayże, maszli dać, *Дай, будь даешъ.*
Dekret, *Опредѣленіе, приговоръ.*
Desperat, *Отчаянный.*
Deszcz, *Дождь.*
Do pókiż? *Долголи?*
Dmucham, *Дую, хухаю, пѣю.*
Do kąd? *Куда?*
Dokądkolwiek, *Куда нибудь, куда нiесть.*
Dobroć, *Честность, благостояніе.*
Dobroczynność, *Благотвореніе, добродѣтльстпо.*
Dobrowolność, *Благополеніе.*
Dobrodziey, *Благодѣтель, добротпоритель.*
Dobrze o nim ſłychać, *Хорошо про нево говорять.*
Doczesny, *Временный.*
Doglądam kogo, *Досматриваю надъ кѣмъ.*

Dokazuię czego, Соперщаю, доконч-
чиваю, исправляю.
Dół, Яма.
Domysł, Догадка.
Dopiero, Теперь, лишъ, нынѣ, днесь.
Dopytać się, Доспрошятьсся, пы-
вѣдать.
Doskonały, Совершенный.
Doświadczam, Извѣдиваю, опы-
томъ пробую.
Dotykam, Осязаю.
Dowcipny, Остроумный.
Dowód, Доказательсво, доводъ,
достовѣрность.
Dowodzenie, показаніе.
Drąg, Огловля.
Droga, Дорога, путь.
Drukarnia, Типографія.
Dwa kroć, Дважды, два раза:
Druk, Печать Типографская.
Dworzanin, Придворный.
Dworka, Принащица:
Dyament, Алмазъ, бриліянтъ.
Dyl, Планка.
Dzban, Кувшинъ, кулганъ.
Dziąsła, Десны.

Dzieciństwo, Дѣтство, робяче-
ство: отрочество, юность.
Dzieie, Архипъ.
Dzierżawa, Маетность деревни,
недвижимое имѣніе, владѣніе.
Dziewka służąca, Служанка раба.
Dziś, Теперь, нынѣ днесь.
Dziura, Дира, скважня.
Dziwak, Чудакъ.
Dzwięk, Зыкъ, звонъ.
Dzwon, Колоколъ.

E

Ey, eyże! Ей, смотри! берегисъ!
Eliasz, Илья.
Elementarz, Букварь.
Echo, Эхо.
Elektor, Електоръ.
Elżbieta, Елисавета

F.

Faierka, Жаровка:
Fałsz, фальшъ, подлогъ, подметъ.
ложность.
Familia, Семейсво, домочадсво.
Fant, залогъ, закладъ.
Fanatyk, Сумозбродъ, бѣшеный.
Fara, приходская церковъ.

Farba: Цвѣтъ
Farba iasna, Цвѣтлая краска.
Fartuch: юпка, опоясникъ, передникъ.
Fasa, Боченокъ.
Febra, лихорадка.
Fest, święto, Праждникъ.
Figa owóc. Винная ягода, смоква, фига.
Figlarz, Шарлатанъ, фокусъ покусъ, Обморочникъ.
Filar murowany, Каменный сѣолпъ.
Firanki, Занавѣсъ съ борами.
Flaki, Рубцы.
Flegma, Мокрота.
Flis, Хомутникъ. шлейникъ.
Forma, фурма, видъ, образецъ.
Forteca, Замокъ, крѣпость.
Fortuna, Щастїе, благополучїе, жребїй,
Frant, Чмуть, издѣвочникъ, баламутъ, вралъ, шутъ, скоморохъ, смѣхотворецъ, балагуръ.
Frasunek, Печаль, тоска.
Fraszka, Шутка, балы, баснѣ.
Frymark, zamiana, Промѣнъ.

Fuk-

Fukam, Напущаюсь.
Fundacya, Помѣстве.
Fundator, Основатель, строитель.
Furman, Извощикъ.
Futro, мѣхъ.

G

Gadam, Говорю, сказиваю.
Gay, Роща.
Gamrat, Спаякъ, вилачникъ,
Ganek, Перилы.
Ganię Хулю, хаю, обличаю ругаю.
Gardzę, Пренебрегаю презираю.
Garncarz, Горшешникъ:
Garnek, Горшокъ.
Gęś, Гусю.
Gąsienica, Попилица, трапа.
Gdy, kiedy, Когда уже.
Gdziekolwiek, Гдѣ нибудь
Głód, Голодъ.
Głupiec, Дуракъ.
Gmin, Толпа, куча, скопъ, собранїе.
Gnusność, Лѣность.
Godzina, Часъ.
Goi się, Заживаетъ.
Golę, Брю.
Gonię, Достигаю.

 Gorz-

Gorzey, *Хуже.*
Gorzałka, *Горячее вино, водка.*
Gospoda, *Квартира, жительство, постоялый домъ, гостинница.*
Gospodarz, *Хозяинъ.*
Gospodyni, *Хозяйка.*
Gracz, *Игрокъ.*
Grobla, *Плотина.*
Gromada, *Собраніе, зборище, толпа, куча,*
Grot, *Вострее.*
Grunt, ſundament, *Основаніе фундаментъ.*
Gryſzpan, *Ярь.*
Grzebień, *Гребешокъ.*
Grzeczny, *Изрядный, Годенъ, свабный, приличный, пристойный.*
Gubię, *Теряю, погубляю.*
Guzik, *Пуговица.*
Gwałt, *Насиліе.*
Gwicht, waga, *Равновѣсіе.*
Gwiżdżę, *Свищу.*

H

Hak, *Крюкъ*
Haſt, *Вышивка.*
Haſtka, *Петля.*

Ha-

Hałun, *Квасцы.*
Hamuię, *Удерживаю. Возтягаю, Воспящаю.*
Hańba, *Безчестіе.*
Hardy, *Устремительный, гордъ, спесивъ.*
Hardzie, *Надздно.*
Haſło, *Сигналъ, знакъ воинскій.*
Hołd, *Подать, Пошлина, оброкъ.*
Hoynie, *Изобильно.*
Hoyność, *Изобиліе, довольство.*
Hoyny, *Щедръ, хлѣбосолъ.*
Hrabia, *Графъ.*
Huk, *Крикъ, шумъ, воплъ.*
Hultay, *Бродяга, шатунъ.*
Hurmem, *Сваломъ, кучею, разомъ, обтомъ.*
Huzar, *Кирасиръ.*
Huta, *Стеклянный заводъ.*

I

Ia, *Я, язъ, я самъ.*
Jagły, *пшено, просяная крупа.*
Jak Jaki, *Какъ, каковъ.*
Jakby, *какъ, бы.*
Jako tako, *какъ нибудь.*
Jako to bywa, *какъ случается бываетъ, обычно.*

Jalo,

Jałowiec, Можжевеловыя или вересовыя ягоды.
Iałmużna, Милостиня.
Iarząbek, Рябчикъ.
Iaſkółka, Ласточка, Ластоцица.
Iatki, Бойня.
Iatki mięsne, Мясный рядъ.
Iątrzę kogo. Огорчаю кого, озлобляю, оскорбляю.
Iezdny, Конный солдатъ.
Idę, Иду: шествую.
Iednam nie zgodę, въ согласіе привожу, мирю.
Ienó, byle, tylko. Толцовъ, лишъ, но чтобъ только.
Iedwab, Камна.
Ięдза, Колдунья, еретинца, волшебница.
Iezli, Аще, естли, ежели.
Ieſtem, Есмъ.
Ieſtem przytomny, Присутствующій.
Ieszcze, Еще, и тожъ.
Ile, Iak wiele, Сколь, много.
Ilekrość, Количество.
Inkauſt, Чернилы.
Inſtygator, Доносчикъ, доноситель.
Intro-

Introligator, Переплетчикъ.
Iſtotnie, Существенно.
Iucha, Сукровица.
Iurgielt, Годовое жалованье.

K.

Kaban, Боровъ.
Kafel, Изразецъ печный.
Kaczka, Утка.
Kaczor, Селезень.
Kaganiec ogniowy. Ночникъ,
Kąkol, Кострика, куколь, волчецъ.
Kał, Грязь.
Kałamarz, Чернильница.
Kalendarz, Мѣсяцословъ. календаръ.
Kamień, waga, Гиря.
Kanikuła, Песіе дни.
Kantor, Уставщикъ.
Kapłan, Попъ, священникъ.
Kaptur, Клобукъ.
Karb, Нарубка.
Karaś, Сазанъ.
Kat, Палачъ.
Katuię, Питаю
Kaznodzieia, Проповѣдникъ.
Kępa, Кроточина.
Kicham, Чихаю. Kiec-

Kiecka, *Армякъ, азямъ.*
Kielich, *Чаша.*
Kieszeń, *кистень.*
Kir, *Трагетъ.*
Kiy, *Палка.*
Kłamſtwo, *Ложь.*
Kmin, *Тимонъ.*
Knieia, *Щепа.*
Kocham, *Люблю.*
Koleda, *Славленье.*
Kołnierz, *Воротникъ.*
Kołyſka, *качель.*
Komornik, *Пріяжжій.*
Koń *Лошадь, Конь.*
Koncept. *Выдумка, изобрѣтеніе.*
Kondycya, *Состояніе, званіе.*
Konwisarz, *лишейщинъ.*
Koſtera, *Зерщикъ, костаръ. Картежникъ, мотъ.*
Kosz, *Кошъ, корзина, кошница.*
Koszula, *Рубашка.*
Kotlarz, *Котелвникъ.*
Kożuch, *Шуба.*
Kradnę, *Ворую, краду, подцепляю, тяпаю.*
Kraiopis, *Мѣстоописатель.*
Krata, *Решотка.*

Kra-

Krawiec, *Портной.*
Krayka, *Кромка.*
Kręgle, *Кегли, игра.*
Kres, *Мѣта, мышенъ.*
Kreſka, *Линія, точка.*
Krnąbrność *упрямство.*
Krok, *Ступень, Выступка.*
Kruchy, *Ломкій, Хрупокъ.*
Kruk, *Воронъ.*
Kryię co,, *Прячу, крою, сокриваю.*
Krzak, kierż, *Малина.*
Kſieni, *Игуменья.*
Kubek, *Стаканъ, кружка, кубокъ, пакалъ.*
Kubeł do wody, *Ведро.*
Kucharka, *Повариха.*
Kucharz, *Поваръ.*
Kur, kogut, *Петухъ.*
Kurcz, *Судорога.*
Kurcze, *Цыпленокъ.*
Kurtka, *душегрѣйка.*
Kusznierz, *кожевникъ, кожемятникъ усмаръ.*
Kutas, *узолъ, космовъ.*

L. Ł.

Łachmány, *заплатки.*

Ła-

Łączę, *совокупляю, сообщаю, сочетаю, парую.*
Łagodnie, *словохотно, ласково.*
Łagodzę, *упрощаю, умилостивляю.*
Łaię, *выговориваю кому, попрекаю.*
Łakomy, *сластолюбецъ, лакомецъ*
Lament, *плачъ, рыданіе.*
Łańcuch, *Цепь.*
Łańcuſzek, *цапочка.*
Łaſkaw, *доброхотный.*
Łaſka, *милость, благодатв, доброжелателтспо.*
Latarnia, *фонарь.*
Lawenda, *касія.*
Ławnik, *ассесоръ.*
Lecz, *однакожъ, но, обаче.*
Libra papieru, *десть бумаги.*
Liczę, *щитаю, счисляю.*
Liczmany, *шелеги.*
Lina, *удильная нить.*
Liſt, *письмо, грамотка.*
Łożko, *кроватъ, ложе, одръ.*
Łoy, *Сало.*
Łudzę kogo, *издѣваю надъ; кѣмъ обманываю кого.*
Ług, *щолокъ.*
Luty, *февраль.*

Łykam, *глотаю.*
Łza, *слеза.*
Łżę, *Ругаю, Браню.*

M.

Mącę, *Сбалтываю.*
Maczam, *Макаю, обмакипаю.*
Makaron, *Лапша.*
Makolągwa, *Макопая логпа.*
Malon, *Дыня.*
Malarz, *Живописъ.*
Małpa, *Обезбяна, мартышка.*
Małżeńſtwo, *Супружество, бракосочетаніе.*
Marność, *Суета суетстпо. времянностѣ.*
Marszałek, *Передовой.*
Martwię ſię, *Умерщвляю, унимаю востягаю, воспящаю.*
Marzec, *Мартъ.*
Matacz, *Обидчикъ обидитель.*
Miaſto, *Городъ.*
Miedzy, *между, промежъ.*
Misa spora, *Глубокое блюдо.*
Misa płaſka, *Мѣлкое блюдо.*
Moſiądz, *Запрудная мѣдь.*
Mowa, *Разговоръ.*

Mowca, *Балагуръ, враль.*
Możdzierz, *Иготь, ступка.*
Mruczę, *Бормочу, ворчу.*
Msza, *Литургiа.*
Muł zwierze, *Мулъ, месчъ, ишанъ, дикiй оселъ.*
Mularz, *Каменщикъ.*
Mus, *принужденiе, приневоленiе.*
Musztarda, *Аглинская, горчица.*
Myśl, *Мысль, умъ, помышленiе, дума.*
Myślę co, *Думаю, гадаю. помишляю.*
Myśliwſtwo ptasze, *Птичная охоѣа.*
Myśliwſtwo zwierzęce, *Звѣринная ловля.*
Myśliwiec, *Звѣроловный.*
Myto, *Пошлина таможенная.*

N.

Na, naż ci, *На, вотъ се.*
Naybardziey, *Особливо, найпаче.*
Nabożeńſtwo, *Благочестiе. правовѣрiе.*
Nabożny, *Благочестивый.*
Nabywam, *Получаю, достаю, сыскапаю.*

Nayczęściey, *Многократно, найчастяе.*
Nadto, *Сверхъ того, изъ томужъ, ещежъ.*
Naydaley iutro, *Заптра, по крайней мѣрѣ.*
Nadzieia, *Надежда, надѣянiе, упованiе.*
Nagana, *Порицанiе, обличенiе.*
Nagłość, *Неначаянность, Внезапность.*
Nahayka, *плѣть.*
Nayiaśnieyszy, *пресвѣтлѣйшiй.*
Namawiacz, *Наговорщикъ. подговорщикъ.*
Napędzam, naganiam, *Утѣсняю, угнетаю.*
Napięty, *Устремленъ.*
Napięcie, *Усилiе.*
Napis xiąg, tytuł, *Заглавiе книгъ.*
Napominam, *Увѣщапаю.*
Napomknienie czego, *Задоръ раздраженiе.*
Naradzam ſię, *Совѣтуюсь.*
Narodzenie, *Рожденiе.*
Naſiennik, *Семинарiя, сѣменноносникъ.*

Naśladowanie, *Подражаніе, послѣдованіе.*
Nauczyciel, *Учитель, наставникъ:*
Niewięcey *Найпаче, по крайней мѣрѣ.*
Nazbyt, *очень, весьма, пельми.*
Nazwisko, *Прозвище, проимянованіе нарицаніе.*
Niebacznie, *Безразсудно.*
Niechęć, *Недоброжелательство:*
Niecnota, *Пакостникъ, мерзкій, беззаконникъ, пакость, порокъ беззаконіе.*
Nie cześć, *Безславіе, безчестіе.*
Nie dowidzi, *Близорукъ, слѣпоцаѣ.*
Niedziela, *Воскресеніе,*
Niegrzeczny, *Дурень, неприличный. непристойный.*
Niełagodny, *Жестокъ.*
Nieludzko, *Необходительно, грубо. самонравно.*
Niemoc, *Слабость, безсиліе.*
Nieomylnie, *подлинно, достовѣрно.*
Nieostróżny, *Небережный.*
Niepoddany, *Неподверженъ, неподвластный.*

Nie-

Niepodeyrzany, *неподозрительный.*
Niepogodny, *Ненастливъ, пахмурный.*
Niepokoy, *Безпокойство.*
Niepomny, dawny, *Старожилъ древный, ветхій.*
Niepozytecznie, *Безполезно.*
Nieprawy, *Ложъ.*
Nieprawdziwy, *Подложный, притворный.*
Nieprawość, *Беззаконіе, нечесвіе.*
Nieprzydatny, *Безполезный.*
Nieprzyiaciel *Врахъ, Непріятель:*
Nie rycerz, nie waleczny, *Трусъ, робокъ.*
Nierychło, *Нескоро.*
Nierząd *Тожъ.*
Nierządnica. *Потаскушка: блядь. блудница, любодѣйца, блудодѣйца.*
Nieskromność, *Невоздержность.*
Niespodzianie: *Внезапу, начаянно.*
Niespodziany- *Нечаянный, ненадѣемый, внезапный, ненечаянный.*
Niestateczność, *Непостоянство.*
Nieszczęście, *Нещастіе, злоключеніе, неблагополучіе.*

Nietykam, nie ruszam, *Не касаюсь.*
Nieuczciwie, *Безчестно, невѣжливо.*
Nieuproſzony, *Неумолимый,*
Nieużytosć, *Жестокость, жесто-косердіе:*
Niewdzięczność, *Непріятность:*
Niewiaſta, *Женщина.*
Niewłaściwie, *Несобственно.*
Niezgodnie, zle, *Несогласно.*
Niezlicznie, *Безчисленно.*
Niezwyciężony, *Непобѣдимый, не-одолѣпаемый.*
Nigdy, *Никогда.*
Nikczemność, *Негодность.*
Nim, *Прежде, нежели.*
Ninie, *Теперь, днесь.*
Niszczeię, *Истаеваю.*
Nowożeniec, *новобрачный.*
Nudność, teſknota, *Скука.*

O

Obawiam ſię, *Опасаюсь.*
Obchod zaduszny, *Поминки по-нахида.*
Obcięcie, *Окорнаніе.*
Obecność, *Присутствіе.*
Obficie, *Изобильно, допольно.*
Obicie, *Обои.* Obie-

Oblicze, *Лицо, зракъ, ликъ.*
Obmowa, *Оклеветаніе, осужде-ніе, клепета.*
Obraza, *Оскорбленіе, опечаленіе, обида.*
Obrona ſłowna, *Защищеніе, обо-рона, покровительство.*
Obrus, *Скатерть, полотенцо.*
Obżarſtwo, *Прожорство. чрево-обьяденіе*
Ochraniam czego,, *Оберегаю, бере-гу, присматриваю.*
Ochrona, *Обереженіе.*
Ociężały, *Отягощенъ.*
Odeymuię komu broń, *Обезоруживаю.*
Odległośc, *Разстояніе.*
Odludek, *Уединенный.*
Odmiana powietrza, *Перемѣна воздуха.*
Odpowiedz, *Отвѣтъ, отказъ.*
Odpoczywam, *Отдыхаю, покоюсь, праздную.*
Odźwierek, *Косяки у дверей.*
Ofiara, *Жертва:*
Oganka, *Лопатка мухобойка.*
Okazale, *Явственно, очевидно.*
Oko, *Глазъ.* L Obie-

Obietnica, *Обѣщаніе*
Około, *Около, окрестъ, кругомъ, въ кругъ,*
Omdlewam, *въ обоморокъ впадаю.*
Opiły, skłonny do picia, *Куликать охотникъ, чарпосушитель, въ піянство падапшійся.*
Oracz, *Пахарь, оратай.*
Oranie, *Паханье.*
Ość do łowienia ryb, *Багоръ.*
Osiadły, *оплаДпнный.*
Ostatnie pomazanie, *Соборованіе масломъ, олеосвященіе.*
Ostrogi, *шпоры, бодецъ.*
Ostróżny, *Бережный, бережив, остороженъ.*
Ostygły, *Простуженъ.*
Oszczerca, *Ругатель. поносиѣль.*
Obtaczam, *Окружаю, обпожу,*
Oto, *Вотъ.*
Otrzymuię co, *получаю чѣо, достаю.*
Otucha, *Самомнпніе*
Oyciec, *Отецъ. Родитель. батюшка.*
Ozdoba, *Украшеніе.*
Oznaymuię, *Извпщаю, возпѣщаю. увпдомляю.*

P.

Pacierz, *Молитва господня.*
Paciorki, *Четки,*
Palę, *Жгу, палю.*
Palenie czego, *Жженіе.*
Pan, *Господинъ, Господь,*
Pani, *Госпожа, хозяйка.*
Panna, *Дпвица, дпва.*
Panieństwo, *Дпвство.*
Panowanie, *Владпніе.*
Pantofle, *Туфли.*
Papuga, *Попугай.*
Paragraf, *Статья.*
Patelnia, *Жаровка,*
Patrzę, *Смотрю, гляжу.*
Pełznę, *Линяю.*
Paw, *Павлин, пава.*
Pchła, *Блоха.*
Pęcherz, *Пузирь.*
Perfumy, *Духы.*
Pewny, *Достовпрный, безопасенъ:*
Pieczenia,, *Жаркое, жареное.*
Pieczołowitość, *Стараніе*
Piekarz, *Присппшникъ:*
Piekło, *Адъ, геенна.*
Piękność, *Изрядство, красота, прихожество.*

Pieniądz, *Деньга.*
Piernik, *Пряникъ.*
Pierwey,, *Прежде.*
Piętro, *Смычка, перемычка.*
Pilnie, *Прилѣжно, рачителвно.*
Piorun, *Громъ.*
Pismo, charakter, *Почеркъ.*
Pleban, *Прихоженникъ.*
Plotka, *Балагуръ, вралъ, пустословъ, баламутъ.*
Plądruię, *Разхищаю.*
Pluſkwa, *Клопа,*
Po chwili, *не много потомъ, спустя нѣсколько времяны.*
Podziś dzień, *по нынѣ, и посїе время до днесв.*
Pobłażanie, *Потачка.*
Podchlebca. *Потатчикъ.*
Poczciwie, *Честно.*
Podbicie pod moc, *Приведенїе во владѣнїе, покоренїе.*
Podchodzę kogo, *Обманываю кого, прелвщаю, провожу.*
Podchwytywacz *Подцепщикъ, ябедникъ, приказный крючокъ.*
Pod czas, niekiedy, *нѣкогда, иногда, временемъ.*

Podczaſzy Królewſki, *Обермуншенкъ.*
Podkomorzy, *Камергеръ, спалвникъ.*
Podkupuię, *Взвипаю цѣну.*
Podpał, *Лучина.*
Podſkarbi, *Казначейскїй намѣсникъ.*
Podſtoli. *Гофъ маршалъ, Столвникъ нижнїй.*
Podwieczorek, *Паужина.*
Poeta, *Пїитъ, стихотворецъ.*
Pogańſtwo, *Язычество, идолопоклоненїе:*
Pogardzam, *Презираю, пренебрегаю, гнушаюсь.*
Pokarm, *Кормля, харчъ, пища, кормъ.*
Pokora, *Смиренство. смиренїе.*
Polewka, *Похлебка, уха.*
Polityk, *Вѣжливъ, учливъ.*
Pomſta, *Отмщенїе' меств, ротуїе, помои.*
Pomylić, *Смутить.*
Pończochy, *Чулки.*
Porywczo, *Стремительно.*
Porzyczki, *Рябина.*

Posadzka· Дряница, тесница,
Posiłam się Покрепляюсь.
Pospolitość, Общество.
Pospołu, Вмѣстѣ.
Postać, Видъ, обличье.
Postrzegam co, Наблюдаю.
Potym, Послѣ, по томъ:
Potężnie, Храбро, доблественно.
Potrawa, Кушанье.
Potwarz: Клевета, ябета.
Potyczka, Сраженїе.
Poważnie, Почтенно, важно.
Powiat, Епархїя, дистрикъ, про-
винцїя.
Powidła, Ягодникъ, постила.
Powinien, Долженъ.
Powróz, Веревка.
Powroźnik, Веревошникъ.
Poziomki, Земляница.
Pożyczam, Ссужаю.
Pożytecznie, Полезно.
Praca Трудъ,
Pragnę Жажду, пить хочу.
Prasa drukarska, Станокъ типо-
графскїй.
Prawdziwie, Истинно.
Prawie, Точно. Prę-

Prętki, Скоръ.
Próżny, Суетный тщетный.
Prom, Крюкъ.
Prewet, Отходъ, заходъ, ну-
жникъ, афедронъ,
Przebaczam, Прощаю.
Przekupień, Барышникъ, перекупщикъ.
Przelękły, Испуганъ, устрашенъ.
Przedmowa, Предисловїе.
Przeor, Игуменъ.
Przepiórka, Перепелка.
Prześcieradło, Простиня, плащаница.
Przetak, Решето.
Przeżegnam, Благословлю.
Przychylny, Склоненъ. пристра-
стенъ.
Przyganiacz, Ругатель, зоилъ,
момъ.
Przygoda, Случай.
Przyiaciel,. Прїятель, другъ.
Przyiaźń, Доброжелательство,
доброходство.
Przykład, Примѣръ..
Przykro mi, Тяжело мнѣ.
Przykrość, Крутизна.
Przyłuda, Заманъ. Przy-

Przystoyność, Приличность.
Przytomnie, Въ бытносьь, въ присутствій.
Przyzwoicie, Прилично, присьойно.
Ptak, Птица.
Puszkarz, Лытейщинъ.
Puzdro, Погребецъ.
Pycha, Спесь. гордость, кичніе.
Pytam się, Спрашиваю, вопрошаю.
Pytanie, Вопрось, спрось.
Przymówka, Ругателство.

R

Rachmistrz, Ариометинъ, щетчинъ.
Rachunek, Щетъ.
Raczey, Лутче.
Radzę co komu, Совтьую что пому
Raz, Однажды, одновa, одинъ разъ
Reguła, Правило.
Robak, Червь.
Robota, Трудъ. дтьло, творенїе.
Rok, Годъ, лтьто.
Rokosz, Бунтъ, смятенїе.
Rolnik, Пахарь, оратай.
Rosół, уха, похлебка.
Rospadlina, щель. щелка.
Rozpierchnienie, Разпугипанїе.
Rozpowiadam, Разсказываю что.

Rozpustnik, самоволнякъ, мотъ,
Rozdział Xięgi, Глава, статья.
Rozmaicie, Различно.
Rozrządzam, Разпоряжаю.
Rozrzutnie, Раскошно.
Rozważam, Разсуждаю.
Rozwadzam, Примиряю.
Ruszenie pospolite, Походъ, експедиція.
Rydel, Кирка. мотыка.
Ryż Сарачинское пшено.
Rzecz, Дтьло, вещь, причина.
Rzeczywiście, Дтьйствиьельно, самимъ дтьломъ, пощественно.
Rześkość, Досужость.
Rzeź, мясничество.
Rzeźnik, Мясникъ.
Rzucam, Бросаю, кидаю, мечу, метаю, вергаю.

S

Sakrament, Тайна.
Sanna droga, Зимный путь.
Scisle, ścisło, Тесно, крьпко, связно,
Sotko, sto, Сотоечисло, сторичное.
Siarka, Стьра.
Siermięga, Армякъ, азямъ.
Sikawka, Насосъ.

Sikora, Скворецъ.
Siwizna, Сѣдина.
Skaza, Порча, скаженїе.
Skład na co, Шкапъ, ларъ.
Skop baran, Боровъ, кабанъ.
Skornik, Кожевникъ.
Skroń, Високъ, скранїя.
Skrzynia, Сундукъ. баулъ.
Skutek, Самодѣло, производство, событїе.
Smak, Вкусъ.
Smalec, Топленый жиръ.
Smarkacz, Возгривецъ.
Snurek, Печаль, тогска. сѣтованїе, скорбѣнїе.
Sniadanie, Завтракъ.
Szpieg, Шпїонь, Лазѣчикъ, прелагатай.
Spodnica, Юпка
Społeczność, Обшественность.
Spor, Споръ. ссора, пря.
Sprawa, Дѣло.
Sprzeczam ſię Спорю.
Sprzyianie, Доброхотство, доброжелательство.
Stan, Чинъ.
Statecznie, Постоянно.

Staynia, Конюшня хлѣвъ.
Strapiony, Обиженъ, озлобленъ.
Strawa, Кушанье,
Strażnica, Караулка.
Strych, Хрычъ,
Strycharz, Курпичникъ.
Stryczek, Тонкая веревочка.
Studnia, Колодецъ.
Sukmana, Платье.
Sumnienie, Совѣсть.
Swider, Буравъ, сверло.
Swiętny, Праздничный.
Swięto, Праздникъ.
Szafa, Шкапъ.
Szalbierſtwo, Плутовство.
Szanuię kogo, Почтаю кого.
Szafarz, Разходчикъ, клюшникъ.
Szczerość, Чистосердечность, искренность, праводушїе.
Szczupłość, Сухощавость.
Szkaluię, Безчещу, клевещу, ругаю.
Szkatuła, Сундукъ.
Szkodliwy, Вредный, изъянный, убыточный.
Szlachcic, Шляхтичъ, дворанинъ,
Snycerz, Рѣзчикъ.

Szopa

Szopa, Сѣнкъ, стѣнникъ.
Szpetny, Гадкій, мерзкій, скаредный.
Sztucznie, Искусно.
Sztuka, Хитрость.
Szewc, Сапожникъ.
Szych, Позолота.
Szyderstwo, Шубопсбо, скоморошестпо

T.

Tanio, Дешевлѣ, дешево.
Tęcza, Радуга, дуга на облакѣ.
Tłomok, Сума, чемодамъ, киса.
Torba, Киса, котомка.
Tarcz, Пилильщикдерепъ.
Tragarz, Дрягелъ.
Trefunek, Случай.
Truskawki, Крисберсенъ.
Tryb, Путь, дорога, способъ.
Trzos, Поясъ.
Trzykroć, Трожды.
Trzymam, Держу,
Tu, Здѣсь.
Twarz, Лицо, обличье,
Tułacz, Бродяга, шатунъ.
Tydzień, Седмица.

Tyle

Tyle, Столко.
Ten, Тотъ, той.
Teolog, Богословъ.
Testament, Духовная, завѣщаніе завѣтъ.
Tesknota, Скука.
Trapię się Озлобляю.
Tudzież, Равножъ.
Tuszę sobie co, уповаю, надѣюсь,
Tuszę dobrze, Ободряю.
Tuszę zle, Предощущаю.

U.

Ubezpieczam kogo, Обнадеживаю, кого ободряю.
Uchoway boże, береги, сохрани богъ.
Uczciwość, Вѣжливость, учтивосіь.
Uczynność, Доброхотство, доброжелательстпо.
Udatność, Угожденіе.
Udręczenie, Озлобленіе.
Ufność, Надежда.
Układność, Уклонность.
Ukrzywdzam, Обижаю, изобижаю.
Umartwienie, Умерщвленіе.
Umizgam się, Притпорлюсь.
Umowa, Условіе, догопоръ.
Uszczypliwość, Язвительство.

Utarczka, *Сраженіе, схватка*
Utrapienie, *Озобленїе, обида.*
Utratnik, *Мотъ.*
Utyſkuię, *Жалуюсь.*
Uyma. *Умаленїе, уменшенїе, у-*
бапокъ. убавка.
Uzyteczny, *Обыкнопенный.*
Użyczam, *Желаю, усердствую.*
Używam, *Употребляю.*

W.

W czas, *Въ пору, благовременно.*
W lot, *Оченьскоро.*
Wproſt, *Прямо.*
Wraz, *Вмѣстѣ, купно, разомъ.*
Wada, *Порокъ.*
Warta, *Карауль.*
Warcaby, *Шашки, шахматы.*
Warga, *Губа.*
Waśń, *Ссора, споръ.*
Wątpię, *Усумнѣваюсь, сомнюся.*
Wątpliwy, *Сомнительний.*
Wdzięczność, *Благодарность, чув-*
ствительный духъ.
Więc, *Затѣмъ, потому же,*
Więcey, *болѣе, пуще.*
Wieczerza, *Ужина, ужинъ, вечеря.*
Wiele, *Много.*

Wielbię! *Величаю, славословлю.*
Widok, *Видъ, видность.*
Wielkanoc, *Страстная суббота.*
Wieś, *Деревня, село, весь.*
Wieśniak, *Мужикъ.*
Wieszczek, *Прорицатель.*
Wilgotność, *Влажность, влага,*
волога.
Wizerunek, *Идея, вообраѫенїе, чер-*
тежъ, планъ, образецъ, примѣръ.
Władza, *Власть.*
Wnet, *пдрухъ, поскоряе, абїе,*
тутъже.
Wołam kogo, *Зопу кого.*
Wolę to, niż owo, *Лутче хочу то,*
нежели другое.
Womit, *Рвота, блеванїе.*
Woyna, *Война, брань.*
Wóyt, *Градоначальникъ.*
Wrzaſk, *Верескъ, крикъ, вопль.*
Wschody, *Всходы, ступени.*
Wściekły, *Бѣшеный.*
Wſkórać, *Успѣть.*
Wſpaniałość, *Великолѣпїе.*
Wſtecz, *Обратно.*
Wſtręt, *Вотрѣча, отраженїе.*
Wſzędy, *Вездѣ.*

Wszystek, Цѣлъ; весь.
Wóy, Дядя
Wybaczam, Прощаю.
Wychowanie, Воспитанiе.
Wydatek, Видача.
Wydziedziczam, отъ наслѣдсвва отрѣшаю.
Wydzieram, Похищаю.
Wyglądam, Выглядываю, высматриваю.
Wygrana, Знакъ, побѣды.
Wygubić, Истребить.
Wykładam, Толкую, объясняю.
Wykonanie, Исполненiе.
Wykręcam się, Выкручиваюсь.
Wykrętny, Софистическiй.
Wyłączam, Отлучаю.
Wymawianie, Выговоръ.
Wymowa, Краснорѣчiе.
Wymówka, Извиненiе.
Wymysł, Выдумка.
Wyniosły, Превоснесенный.
Wypełniam, Исполняю.
Wyrok, Опредѣленiе.
Wystrzegam się, Оберегаюсв.
Wyszukać, Выискать.
Wytrwać, Выдержать, снесть.

Wywód, Доказательство, доводъ.
Wywracam co z gruntu, Разоряю, до основанiя.
Wyzina, Мясо морской собаки.
Wyzwalam, Освобождаю, избавляю.
Wzaiem, Въ заемъ, заимобразно.
Wzgarda, Презрѣнiе, пренебреженiе.
Wzgląd, Примѣнка.
Wzrok, Зрѣнiе, видѣнiе.

Z.

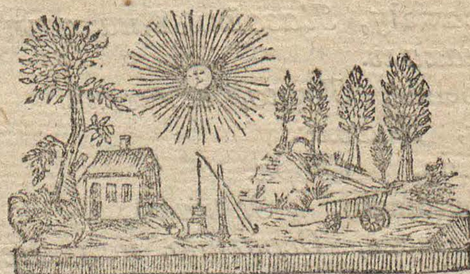
Z dołu, съ низу.
Z góry, съ верху.
Z kąd, Откуда.
Z łaski, По милости.
Z przodku, съ начала.
Za gotowe, За наличные деньги.
Za radą, По совѣту.
Zachód, Западъ.
Zachowanie czego, Наблюденiе.
Zachowanie zkim, Дружество прiятельство.
Zacnie, Благородно.
Zaczynam, Мѣшу.
Żądam, Желаю.
Zakazany, Запрещенъ.

Zakładam ſię, ręczę, Ручаюсь.
Zakonnik, Монахъ.
Zakonnica. Монахиня.
Zakryſtyia, Ризница.
Zakryſtyian, Пономарь.
Zal czego, Жалко, жалостно, жалобно.
Żałość, Жялость, печаль.
Zamieszanie, Смута.
Zamydlam oczy, Залѣпляю глаза.
Zapalczywość, Вспылчивость.
Zapatruię ſię, Засматриваюсь.
Zapewnie, Достовѣрно.
Zapuſty, Масляница.
Zart, Шутки, скомарошество.
Zarzut, Выговоръ, репримандъ.
Zaſadzka, Подвохъ, навѣдованіе.
Zatracam co, Теряю, погубляю что.
Za tym, Следователно, того ради, по тому.
Zawada, Препятство, помѣшателство.
Zawikłać, Запутать.
Zawsze, Всегда, завсегда.
Zazdrość, Зависть.
Zazdrośny, Завидливъ.
Zaboy, Ушибка.

Zbiegły, Ушлецъ, бѣглій.
Zbytek, Излишество, избытокъ.
Zaboleć, Захромать.
Zbytnie, Излишно.
Zdanie, Разсужденіе, мнѣніе.
Zdaię ſię na kogo, ссылаюсь на кого.
Zdaię urząd, Слагаю чинъ.
Zdrada, Лесть, коварство, хитрость:
Zdrayca, Лукавецъ, обманщикъ.
Zdolność, Довольносилность.
Zdumiewam ſię, Изумнѣваюсь.
Zdumiały, Одеревянѣлый, оцепенѣвшій.
Zdun, garncarz, Горшечникъ.
Ze, Что, понеже, ибо.
Zegar, Часы
Zegarmiſtrz, Часовой мастеръ.
Zegnam ſię z kim, Прощаюсь съ кѣмъ, разстаюсься.
Zelżywie, Безчестно.
Zeyście, Собраніе.
Zemdlenie, Обморокъ.
Zgadzam ſię, Соглашуюсь,
Zgoda, Согласіе, единодушіе.
Zgadnąć, Угадать.
Zginąć, пропасть, погибнуть.
Zgoła. Всячески.

Zgraia, Зборъ смѣсь.
Zguba, Пагуба, погибель.
Zła rzecz, Обѣдность.
Zgaga, Изгага.
Zgrzytam, Скрежещу.
Zlecam co, Вручаю, поручаю.
Zle, Худо, плохо, злѣ.
Złób, Ясли.
Złodziey, Воръ, шатъ.
Złość, Злость, злоба.
Złotnik, золотарь.
Zmaza, пятно, порокъ,
Zły, Злый, худый, плохъ.
Znieważam, Ругаю, безчещу, безславлю.
Znowu, Вновь, опять, пакн.
Zniwo, Жатва, страда, жниво.
Zołnierz, Солдатъ, Воинъ, служивой.
Zółw. Черепаха.
Zona, Жена, супруга.
Zranienie, Уязвленіе, пораненіе.
Zrobić co, Здѣлать что.
Zrzenica, Зразокъ глазный, зрѣница
Zuchwale, Нахально, назойливо.
Zuchwalſtwo, Нахальство, назойливость.

Zuchwały, Назойливъ, нахальный, нахаль.
Zupełnie, Точно, всячески.
Zur, Кисель.
Zwada, Ссора.
Zwierciadło, Зеркало.
Zwłaszcza, Особливо, наипаче,
Zwłoka, прополока.
Zwodziciel Обманщикъ, прелестникъ.
Zezwolenie, Соизволеніе.
Zwyciężam, побѣждаю.
Zwycięſtwo, побѣда.
Zwykłem, Обыкаю.
Zwyczaynie, Обычно, обыкновенно.
Zyczliwie, Усердно, вседушно.
Zycie, Жизнь, житіе.
Zyſkuię, Барышничаю, прибыточествую.
Zyſk. польза, прибыль, прибытокъ, барышъ.
Zywica, Деревяная смола.
Zywioł, Елементъ, стихія.
Zywność, Харчъ, кормъ, пища, провіянтъ.
Zyzny, плодородный.

ОДА.

1.

Уже прекрасное свѣтило
Простерло блескъ свой по земли,
И Божія дѣла открыло:
Мой духъ, съ веселіемъ внемли;
Чудяся яснымъ толь лучамъ,
Представъ какомъ зиждитель самъ!

2.

Когда бы смертнымъ толь высоко.
Возможно было возлетѣть,
Чтобъ къ Солнцу бренно наше око
Могло приближившись возрѣть:
Тогдабъ со всѣхъ открылся странъ
Горящи вѣчно океанъ..

3.

3.

Тамъ огненны валы стремятся,
И не находятъ береговъ
Тамъ выхры пламенны крутятся
Борющись множество вѣковъ;
Тамъ камны какъ, вода кипятъ
Горящи тамъ дожди шумятъ.

4.

Сія ужасная громада
Какъ искра предъ тобой одна.
Околь пресвѣтлая лампада,
Тобою, Боже, возжена;
Для нашихъ повседневныхъ дѣлъ,
Что ты творить намъ повелѣлъ!

5.

Отъ мрачной нощи свободились
Поля, бугры, моря, и лѣсъ,
И взору нашему открылись
Исполненны твоихъ чудесъ.
Тамъ всякая всываетъ плотъ:
Великъ Зиждитель нашъ Господъ!

6.

Свѣтло дневное блискаетъ
Лишь только на по верьхность тѣлъ; (цаетъ.
Но взоръ твой въ бездну прони-
Не зная никакихъ предѣлъ.

Отъ

Отъ свѣтлости твоихъ очей:
Лїется радость Твари всей.

7.

Творецъ покрытому мнѣ тмою
Прости премудрости лучи
И что угодно предъ тобою
Всегда творити научи.
И на твою взирая тварь
Хвалить тебя, безсмертный Царь.

KONIEC.

